

Jó Pajtás

** Törökanizsán jártunk*

** Amikor a szülők vitáznak*

** Lásd poszterünkön a vajdasági magyar költészet nagyjait*

Ára 50 dinár

Újra csoda Udvarnokon!

Több mint nyolcvan fellépője lesz a hétvégén megrendezésre kerülő

V. Szűcs Imre Gyermekversmondó Vetélkedőnknek

Négy évvel ezelőtt, 2011-ben gyülekeztek először a vajdasági általános iskolások Udvarnokon a Szűcs Imre költőről, lapunk néhai munkatársáról elnevezett gyermekversmondó vetélkedő örve alatt. Akkor 17 település 22 általános iskolájának tanulói jöttek össze a kis közép-bánati faluban, ahol magyar szót ugyan keveset hallani, de versenyünk névadója ott született. A szervezők úgy gondolták, egy ilyen vetélkedővel csak bátorítani tudjuk az udvarnoki és a környékbeli magyarokat, különösen az iskolások-rúkat, hiszen oly sok helyről érkeznek hozzájuk nemzedéktársaik.

Udvarnokon győződünk meg évről évre arról, hogy mennyi érték van a vajdasági magyar költészetben

velődést Fejlesztő Társulás, a begaszentgyörgyi és a kishegyesi önkormányzat, a Magyar Szó Kft., a Forum Könyvkiadó támogatásával, akelyekhez csatlakozott az újvidéki Atlantis kiadó, a budapesti Kolibri kiadó (és sokan mások), valóban megindult valami. Akkor **a csantavéri Horvát Kamilla és Capár Ákos, a budi-szavai Tamás Gabriella és Király Eleonóra, a magyarcsernyei Fazekas Vivien, a temerini Bado Regina, a bácsfeketehegyi Bede Anett, a szentmihályi Nagy Aurea, az adai Bernát Denisz és Mészáros Zita, a szabadkai Kádár Dávid és Mányi Heléna** vitték el a babért. Egy részük még most is általános iskolás, sőt az idén is vetélkedik.

Szombaton, november 7-én tehát az udvarnoki Művelődési Házban 11 órakor kezdődik a rendezvényünk, melynek keretében alkalmi kiállítás nyílik **Lazukics Annának**, a Magyar Szó nyugalmazott fotóriporterének fényképeiből, mely költőink portréját tartalmazza. A felvételekről Anna szól, a költők emberi alakját pedig **Bordás Győző** hozza a közelünkbe, aki a több évtizedes könyvkiadói és irodalomközeli tevékenységének köszönhetően szinte valamennyi írónkat, költőnket jó ismeri.

A négy kategória (1-2., 3-4., 5-6., 7-8. osztály) teljesítményét szakzsűri (**Molnár Krekity Olga** – Kishegyes, **Kovács Jolánka** – Muzslya, **Barta Júlia** – Bácsfeketehegy) bírálja el, a győztesek pedig jutalomban részesülnek.

Kérdéseikkel szerkesztőségünkhöz fordulhatnak a **021/475-4008-as telefonszámon**, vagy a jopajtás.szerk@magyarszo.com e-mail címen.

A korábbi évekhez hasonlóan autóbusz indul Bácska északi részéből, melyet a diákok-tanárok, szülei, érdeklődők ingyenesen igénybe vehetnek. Az útvonalról az érintetteket telefonon értesítjük. Akik nem a tömbből érkeznek, számíthatnak útiköltség-térítésre még hozzá a Magyar Szó Kft.-nek köszönhetően. A térítést a helyszínen, Udvarnokon vehetik át.

A verseny legjobbjait könyvcsomaggal ajándékozzuk meg, továbbá a négy kategória első helyezettjeit az **újvidéki Bogan Šuput Formatervezői Középiskola, Erős Bunyik Lili tanárnő** növendékei munkájával lepjük meg.

Egy hét múlva, november 14-én Csókán a kis sakkozók nagy vetélkedőjére kerül sor, melyet a Jó Pajtás 40. alkalommal szervez meg.

N-a

Az ősz

*Itt van az ősz, itt van újra,
jön a tél, suhan a szél.
Hullanak a levelek,
ősz szelek lengenek.*

*Este a leves forr,
ami alatt érik a bor.
Hazamegy az éhes paraszt,
aki jó vacsorát is fogyaszt.*

*Minden csupa sár és latyak,
ettől még az utak is csúsznak.
Csak a varjak örülnek,
a jó kövér szántóföldnek.*

**Fain Valentin, 7. osztály,
Szent Száva iskola, Piros**

**Tóth Katarina, 4. osztály, Kókai Imre iskola,
Temerin**

Kisebb jubileumot jegyzünk az idén. Ötödik szavalóversenyünk előtt állunk, és talán leszünk annyian, mint öt évvel ezelőtt az udvarnoki Művelődési Házban. Nem kis szó ez, hiszen az oktatási intézményekben, falvakban, városokban mind kevesebben maradunk. A fogyatkozás ellenére nagyon büszkék vagyunk arra, hogy **Pál Károly** kezdeményezése nyomán vetélkedőnk életképesnek bizonyult, és évről évre november első hétvégéjén, úgy mond a vajdasági magyar költészet kisebb (vagy mind nagyobb?) ünnepét éljük meg. Köszönet ezért a fiatal versmondóknak, áldozatkész tanáraiknak, a szülőknek, és nem utolsósorban önzetlen támogatóinknak.

Csoda Udvarnokon! – írta a Jó Pajtás 2011-ben. Így jellemezte jeles írónk, Dudás Károly ugyanis a megnyitón az akkori kezdetet. A vajdasági magyar költészet égisze alatt a helybeli Szűcs Imre Udvarnoki Magyar Oktatást és Mű-

Ki volt Than Mór és Eisenhut Ferenc?

Vajdasági festőkről Óbecsén

A Than Emlékház méltó emléket állít Óbecse két Európában ismert szülőltjének, Than Károlynak és Than Mórnak. Ez elsősorban azért fontos, mert Vajdaság-szerte alig tudnak valamit erről a két példaértékű személyről, Magyarországon, és egész Európában viszont igen nagy hírnévnek örvendenek.

Than Károly 1834-ben született, jó tanuló volt, a Bécsi Egyetemen tanult, s igen hamar a kémiai tudományok doktora lett.

Than Mór 1828-ban született. Ő Pesten jogot tanult, közben festőnövendék is volt.

A szépen följújtott óbecsei Than-ház falait az ő műveinek reprodukciói díszítik. Ebben a környezetben számos előadásra kerül sor. Legutóbb Vajdaságiak a képzőművészet világában címmel a vajdasági születésű festőkre emlékeztek.

Muhi Béla bemutatta az előadókat, az óbecsei születésű **Szarka Mándity Krisztinát**, a Zentai Városi Múzeum művészettörténészét és a csökei születésű **Tóth Alisa** grafikusművészt. Mindketten Vajdaságban tanultak.

Szarka Mándity Krisztina ma már a budapesti Eötvös Lóránd Tudományegyetem doktorandusza, s nekünk **Than Mór** festészetéről tartott előadást. A kivetítőn láthattuk a festő önarcképét, hallhattuk, hogy a fiatal festőnövendék akvarelljeivel a szabadságharc lelkes krónikása lett. Szinte az egész világon láthatók a művei: Budapesten a Keleti pályaudvaron, a Nemzeti Múzeum lépcsőházának freskósoro-

Kollár Karolina, a Than Emlékház munkatársa köszöntötte az egybegyűlteket

zatában, de Óbecsén, a belvárosi Nagyboldogasszony templomban a Mária mennybemene-tele című oltárkép is Than műve. Az előadó szólt a festőnek a Párizsban töltött éveiről, ahol a francia romantikus festészet hatására megfestette Mária Terézia, Erzsébet királynő, az Árgyélus királyfi Tündérországba érkezik (Tündérszép Ilona találkozása szerelmével) képeket, melyeket a kivetítőn is láthattunk.

Tóth Alisa ma már a Szegedi Tudományegyetem doktorandusza, ő a palánkai születésű **Eisenhut Ferenc** festőművészről szólt. Az interaktív előadásában részletesen bemutatta a Zentai csata című művét, melyet a művész Münchenben festett. A 7 méter hosszú, négy méter széles kép Zomborban az egykori megyeháza dísztermét ékesíti. Hallhattunk többek között a színek hatásáról a

mondanivaló kifejezésére. Megtudtuk, mi adta az ötletet, hogy épp a Zentai csata című műről szóljon az óbecsei hallgatóságnak. Az ásatások során ugyanis előkerültek ágyúgolyók, melyeket Alisa meg is mutatott. Hallhattuk, hogy a művész bejárta a Kaukázus vidékét, vázlatokat készített, amelyeket Münchenben felhasznált a festményei elkészítéséhez. Tunéziában, Algériában is járt. Később Egyiptomba és Szíriába tett tanulmányutat, ahol a kisfia fertőzést kapott és meghalt. Ezután többé nem látogatott keletre.

Az előadó ezenkívül bemutatta a zentai **Andruskó Károly** képzőművész rajzait, majd a saját grafikáit is megjelenítette a kivetítőn.

Sok érdekességet hallottunk még a két előadótól a vajdasági festészet világából.

Koncz Erzsébet

A Samu Mihály iskola diákja: Mennel Áron és Mennel Réka rajzoltak az előadás után

Tóth Alisa a Zentai csata titkaiba vezette be a hallgatóságot

Szarka Mándity Krisztina a Magyar Nemzeti Múzeum előcsarnokában látható freskósorozatról beszél

Muhi Béla a vajdasági magyar képzőművészekről szólt

Tizennyolc padkoptató ötödikes Törökkanizsán

Jártatok-e Törökkanizsán? Ha a Tisza partja felé indultok, olyan, mintha egy nagy parkba érkeznétek. Itt kaptak helyet az iskolák. Azt hiszem, ezért nagyon sok helyen irigykedve gondolnak a törökkanizsaiakra.

Ha belépünk a J. J. Zmaj iskolába, nem romlik el a kedvező benyomás. Őszi termékek kreatív megközelítésben – vagyis kiállítás várja az odaérkezőt. Aztán egy nagy, sötét csarnok, melyből tantermekbe léphetünk. Nem világos, mi célt szolgál ez a hatalmas üres tér, főleg mert kellemetlenül sötét. Netán épp

ezért alkalmas a csínytevésekre? Ünnepséget rendezhetnek benne? Arra jó, hogy szünetekben futkosni is lehessen? Bárhogya is, nem kérdeztem rá, pedig az ötödikesekkel és hatodikosokkal is találkoztam, igaz kutyafuttában. Tény az, hogy jókora udvar is van az iskola mellett, testmozgásra bőven nyílik alkalom.

A kétnyelvű iskolában minden tagozaton van egy-egy magyar osztály. Az ötödikesek igen szép számban vannak, 18-an koptatják a padokat, ebből 11 fiú. Kedvenc tantárgyaik közé sorolják a testnevelést, matematikát,

magyart. Hogyisne, amikor épp magyarórán látogattam meg őket! A viccet félretéve: **Rekecki Dóra** magyartanárnö irányításával kiváló fogalmazók is érlelődnek közöttük, erről a Rügyfakadás rovatunk rendszeres olvasói már meggyőződhetnek. Lapunkat is sokan kedvelik, így minden okunk megvan rá, hogy bízzunk benne, az elkövetkező négy évben eredményesen csiszolják tudásukat és állandó olvasóinkká válnak.

N-a

Fotó: Nagy Magdolna

KÖNYVAJÁNLÓ

Egy kitartó kincsvadászat története

A kik a romantikus történetek, szerelmi három- és négyszögek kedvelői, azok el se kezdjék olvasni ezt a regényt. Azoknak való a regény, akik a váratlan fordulatokat, a realitáson nagy mértékben túl nem szárguló fantáziát, de éppen elegendő kalandot, összeesküvést és cselszövést bemutató regények kedvelőinek számítanak. Mindez a múltban, szárazföldön, óceánon és szigeten zajlik. Senkit se tévesszen meg **Robert Lewis Stevenson A kincses sziget** regényének a címe. Nem egy egyszerű csodás utazásról és kincskeresésről szóló gyerekolvasmány ez, annál sokkal komolyabb, olyan irodalmi produktum, amely íróját egy csapásra az ifjúsági irodalom egyik vezető alakjává tette. A kincsvadászat, a hajózás, az azzal járó megszokott, népszerű történetmondó elemek mind ott vannak a könyvben ugyan, ezeket azonban az író éles jellemvonás-ábrázolásai, helyzetleírásai szövik át, melynek eredményeképpen sokkal többet kapunk egy egyszerű kincsvadászatról.

A regény a 18. században játszódik, egy fiatal fiúnak, a körülményeknek köszönhetően hajósinnassá vált Jim Hawkinsnak a történetét meséli el, akinek számos megpróbál-

atást kell túlélnie úgy, hogy közben mindig jó döntéseket kell meghoznia arról is, mikor kinek van igaza, kinek az oldalán kell állnia, hogy becsületes maradjon, s hogy saját lelkiismerete tiszta legyen. A középpontban, amire a regény címe is utal, egy rejtélyes kincs története áll, mely megpecsételi több hajólegénység, kalóz, s természetesen, a főhős életét is. A történet izgalmas, gazdag a cselekménye, és a kritika szerint halhatatlan karaktereket is alkotott, ők megkerülhetlenné váltak a későbbi hasonló témájú kalandregényekben.

A történet könyv alakban először 1883-ban jelent meg, előtte sorozatként jelent meg a *Young Folks* című magazinban 1881 és 1882 között. Számos adaptációja és filmváltozata készült, a film azonban messze elmarad a könyv mögött, hiszen a képernyőn nehéz a néző fantáziájára bízni annyi mindent, amennyit a könyv olvasóira lehet. Stevenson pedig ebben a vonatkozásban is remekel, s nem „tiltja meg” a befogadónak azt, hogy bizonyos mértékben saját maga építse fel a karaktereket.

Robert Lewis Stevenson rövid élete alatt (mindössze 44 évet élt, állandóan tudógon-

dokkal küszködött, gyermekévei nagy részét ágyban töltötte, s egyesek szerint később publikált történeteinek nagy részét ekkor találta ki) számos ismertté vált regényt jelentetett meg: *Dr. Jekyll és Mr. Hyde különös esete*, *Emberrablók*, *A fekete nyíl* és a sokszor említett *A kincses sziget*. Utóbbit magyar fordításban már 1966-ban megjelentette a Móra Könyvkiadó, de az Európa Könyvkiadó is kiadta az ezredfordulót követően. A skót regényíró e könyve fiatalkori kedvenc olvasmányaim egyikének számított.

Virág Árpád

Hiúz és Farkas, no meg a többiek

Kalózkiránduláson jártak a szabadkai újonc cserkészek

A frissen kiképzett őrvezetők október derekán kirándulást szerveztek az újonc cserkészeknek (Hiúz és Farkas), segítségükre a Bagoly, Kobra és Pipacs őr volt, akik már tapasztaltabbak a cserkészterén. A cserkészek és jövőendői társaik a Szabadka melletti, makkhetesi piacon gyülekeztek. Amikor mindenki megérkezett, az őrvezetők kis lapokat osztottak ki a gyerekeknek és maguknak, erre mindenki ráírta a nevét, és beledobták egy kalapba. Ekkor megkértek mindenkit, hogy húzzon egy lapocskát a kalapból, jegyezze meg a lapon olvasható nevet, és próbálja őt „megölni”. Ezt természetesen nem kell szó szerint érteni, hanem úgy, hogy meg kell fogni a célszemély orrát, méghozzá titokban, hogy lehetőleg ne vegye észre. Ez egy egyszerű és bevált ismerkedős játék.

Az ismerkedés után elindultunk páros sorokban, és fél óra múlva beértünk az erdőbe, ahol újabb ismerkedős játékkal folytatódott a tevékenység. A Piff-Paff nevekkel elnevezésű játék nagyon tetszett az újoncoknak. Amikor mindenki kipihente magát, a vezetők megkérték a gyerekeket, hogy keressenek a környéken egy térképrészfelét. Nem sokáig tartott a kutakodás, alig mondták ki a feladatot, az egyik ügyes, jó szemű fiú már hozta is a keresett térképet. A talált darabot odaadta a térképolvasónak, aki rögtön megfejtette, merre is kell tovább haladni. Megtettünk még egyszer ekkora távot, és megint pihentünk. Újabb játék következett, melynek a lényege az volt, hogy egy választott, lehetőleg nem jól ismert párt keresünk magunknak, s elmondjuk magunkról az olyan dolgokat, tulajdonságokat, melyekről úgy gondoljuk, hogy jó lenne tudni rólunk. Miután ezt mindenki megtette, a társaság körbeült, és a csapattagok a társukról hallottakat mondták el úgy, mintha ők maguk volnának azok. Miután ezt mindenki megtette, a gyerekek parancsra ismét keresni kezdték a térkép darabjait. A darabot ugyanolyan könnyedséggel találták meg, mint az előzőt. Egyesítették a kettőt és folytatták útjukat, a térkép vezetésével. Nem messze a pihenőhelytől egy újabb darabra bukkantunk. Ez már jól el

volt rejtve, és kicsit nehezebb volt megtalálni, mint az előzőket. Ám ekkor észrevették, hogy a térképolvasó már egy ideje nincs köztük. Szerencsére nem estek pánikba, és a keresésére indultak. Ahogy mentek beljebb és beljebb az erdőbe, zajt hallottak. Ordibálások és puskadörgések voltak azok. A hangok irányába haladtak. Egyre közelebb értek hozzájuk, s ekkor hirtelen rátaláltak a térképolvasó fogva tartójára, a hírhedt Hook kapitányra és legénységére. Ő és egy matrózpisztolyt szegeztek a szegény fogolyra. Elmondták, hogy ezt a semmirekellőt itt fogták el, mert a kincsről fájt a foga, de az az övé. A kalózosok úgy döntöttek, hogy mégis szabadon engedik a térképolvasót, ha a gyerekek kiállnak ellenük, és le is győzik őket egy Adj király katonát! játékban. A gyerekek eleinte nemigen tudtak érvényesülni az erős kalózosok ellen, de szerencséjükre az okosnak biztos nem nevezhető Hook kapitány, mint mindig, alábecsülte az ellenfelet, és ez a győzelmébe került. Amikor már csak ő és egy másik matróz maradt, a gyerekek megrohmozták a két kalózt. A két szerencsétlen azt sem tudta, mi történik körülöttük, mire észbe kaptak, már meg voltak kötözve. Az egyik újonc megtalálta az utolsó térképdarabot Hook kapitány ingzsebében. A már kiszabadított térképolvasó összeillesztette a darabokat,

és megfejtette az irányt. Egy rövid menetelés után megérkeztek arra a helyre, ahol a kincsnek kell lennie. Megállapították, hogy a térképen több X jelzés található, de ebből csak egy a helyes. A társaság X-ek után kutatót, s kis idő múlva rá is bukkantak a jóra. Elkezdték ásni, és meg is találtak egy sárga kincses ládát. Odavitték a többiekhez, és kinyitották. A kincs valóban lenyűgöző volt, mindenki szeme csak úgy káprázott, amikor meglátták a gumicukrokat. Nagy ujjongás lett. A vezetők kiosztották az édességet. Őrsönként mindenki kapott egyet-egyet, kivéve a Baglyot, de szerencsére a jószívű cserkészek adtak nekik is. Mikor mindenki elfogyasztotta az otthonról hozott ételét és a gumicukrot, hazaindultunk. Pihenő nélkül végiggyalogoltuk a távot a kiindulópontunkig, a piacig. Ekkor már az eső is elkezdett csepegni. Szerencsére a gyerekek jó kedvét nem tette tönkre az utolsó percben érkezett rossz idő.

**Pintér Ákos őv,
52. számú Kosztolányi Dezső
Cserkészcsapat, Szabadka**

Halloween a 2. c-ben

Az október végi Halloweenre készülődve közös szülő-gyermek foglalkozást szervezett **Grubanov Martinek Emília**, a szabadkai J. J. Zmaj iskola 2. c osztályának tanító nénije. Vetélkedtünk, töklámpásokat készítettünk, valamint a gyerekek Halloweenről szóló versekkel és beszámolókkal készültek.

A töklámpások készítésekor a kicsi kezecskék szorgosan dolgoztak, tisztították és kaparták a tökök belsejét, majd szebbnél szebb mintaötletek pattantak ki okos fejecskéikből. Mi, szülők igyekeztünk tökéletesre kifaragani a gyermekeink által megálmodott formát. Készült vicsonyi, morcos, mosolygós és holdon ücsörgő cica lámpás is. Végül belekerültek a gyertyák, melyek meggyújtásával igazi Halloween-hangulatot tudtunk varázsolni. A program tökéletes zárásaként tökből készült finomságokkal tömtük meg a pocakunkat.

Hálásak vagyunk Emília tanító néninek ezért a csodálatos délutánért.

Kuti Tímea szülő

LELKIZZÜNK!

Amikor a szülők vitáznak

Szülők közötti konfliktusok előfordulnak, a feszültséget pedig szinte lehetetlen eltitkolni. A gyerekek a legapróbb sértettséget is megérik, hat a viselkedésükre, és sokszor büntudatot éreznek. Azt hiszik, hogy a szüleik problémáit ők okozzák. Pszichológiai kutatások szerint a szülők állandó veszekedése, az ajtócsapkodások vagy éppen a fagyos légkör rendkívül károsan hathat a gyerekek lelkiállapotára.

A *Child Development* című lapban megjelent tanulmány szerzői hangsúlyozzák, hogy azok a gyerekek, akiknek a szülői rendszeresen és erőszakos módon veszekednek egymással, idősebb korukra lelkileg bizonytalanabbak lesznek, sűrűbben jelentkeznek a depresszió, a szorongás és gyakoriak a magatartásbeli gondok. Ugyanakkor azokban a családokban, amelyekben szintén előfordulnak konfliktusok, ám azt a szülők intelligens módon, erőszakmentesen oldják meg, a gyerekek nem szenvednek semmilyen károsodást. A gyerekek lelki biztonságához tehát nem szükséges teljesen konfliktusmentes légkör, sokkal fontosabb, hogy a felmerülő gondokat megfelelő módon kezeljék a szülők. A szülőknek tudatában kell lenniük, hogy veszekedéseiket a gyerekek is hallják és látják, és a szülők viszonyát gyakran saját magukra is kivetítik. A gyerekek érzelmi biztonságához tehát olyan szülői háttér szükséges, ahol a felmerülő nézeteltéréseket intelligens módon, erőszakmentesen oldják meg a szülők.

A nyílt vita ugyanakkor akár fejlesztő is lehetne a gyerekek számára, ha tudják, a vita tárgyának nincs köze a személyükhöz, és ha megtapasztalták már, hogy a vita végső soron nem borítja fel a család életét. Nézetkülönbségek, konfliktusok akadnak, és a vita után a kibékülés kell, hogy következzen. A szülők közötti veszekedéseknél a legfontosabb tény, hogy gyerekként tisztában legyenek azzal: a veszekedés okai soha nem maguk a gyerekek, esetleg a gyermeknevelési nézetek miatt kialakult nézeteltérés lehet az oka. Nagyon fontos, hogy a gyerekek lássák és tisztában legyenek azzal is, ha a szülők kibékültek. A veszekedés okait lehet hogy sok esetben a gyerekek nem is értik, sőt nem is feltétlenül szükséges tudni, viszont érdemes a szülőkkel elbeszélgetni arról, hogy hogyan oldották meg a problémát, amely a gyerekek esetében is fejlesztő a problémamegoldó képességeket. A gyerekek számára fejlesztő lehet, ha tisztában vannak azzal, hogy ha valaki hibát követett el, akkor belátta hibáját, vállalta érte a felelősséget és mindezen javítani szeretne. Ne felejtjük el azt, hogy a családi veszekedés nemcsak szülők között zajlik, hanem gyerek, és szülő, illetve testvérek között is, ezekre a helyzetekre viszont általában mindig születik valamilyen megoldás.

Kis Laura

Nem szabadna félnem a halál pilálatától. De tartok attól, hogy a halálfélelem fel fogja borítani az életemet... Az ember még egy rövid élet alatt is számtalan emléket gyűjt össze. Akinek jó élete volt, nehezen tud elszakadni tőle. De én elérkeztem ahhoz a ponthoz, ahonnan nincs visszaút. Bele kell vágódnom egy ellenséges hajóba..."

Mindössze néhány hónappal a második világháború befejezése előtt nehéz gondok gyötörték egy fiatal japán pilótát, Icsizo Hajasit. Ő, meg még sok más bajtársa (nagyjából 20–25 év körüliek) számára a háború még csak ekkor kezdődött. Sokan az utolsó hetekben vesztették életüket a reménytelen harc öngyilkos küldetéseiben. A legfiatalabb pilóta mindössze 17 éves volt, amikor feláldozta életét a császárért.

Japán öngyilkos pilóta

Japán és a tengelyhatalmak 1945 tavaszán az utolsó, elkeseredett lépéseket tették, hogy az elvesztett háborút még folytassák, a vereséget pedig elodázzák. A Japán Császári Haditengerészet nagy veszteségeket szenvedett. Az állam vezetősége, Hirohito császárral az élen, 1944 októberétől az utolsó elkeseredett lépésre szánta el magát: az öngyilkos pilóták – kamikazek – bevetésére. Az ötlet annyiból állt, hogy a fiatal japán katonák saját életük feláldozásával minél nagyobb kárt okozzanak az ellenséges (elsősorban amerikai) hadihajókon. A fő célpontok a háborúban legfontosabb repülőgép anyahajók voltak. A Csendes-óceán térségében amerikaiak nagy előnyt élveztek a vízen és a levegőben is, miután még 1942 nyarán súlyos vereséget mértek a japán császári flottára a Midway-szigetekenél.

Az „istenek szele”, amit a kamikaze szó jelentett, a háborúzás történetének legmegrázóbb haditechnikái közé tartozik. Maga az elnevezés a XIII. századból ered, amikor Japánt egy mongol támadástól óriási tájfun mentette meg, megsemmisítve az ellenfél hajóit. Nehéz elképzelnünk, mi járt a fejében a pilótának, ahogy nagy sebességgel repült az ellenfél hajója felé, annak is a legérzékenyebb része

Repülés a halálba

Kamikaze, az „istenek szele”

felé irányítva gépét. Azt is nehéz elképzelni, mit érezhetett a fedélzeten álló katona, amíg az utolsó pillanataiban nézte, hogyan közelít hozzá a repülő. Aztán egy nagy robbanás történt.

A japánok kamikaze-taktikája a várnál kisebb eredményeket hozott. Nem fordította meg a háború kimenetelét, ahogyan azt Hirohito remélte, de azt sem mondhatjuk, hogy teljesen kudarcot vallott volna. Az anyagi károk, amelyeket az amerikai flotta elszenvedett sokkal kisebb gondot jelentettek, mint a pszichikai hatás. Világossá vált, hogy az ellenfél mennyire elszánt, mindenre képes, még saját élete feláldozására is, ahelyett, hogy megadná magát. A japánok közül nem csak a pilóták folyamodtak az öngyilkos támadásokhoz. Volt erre példa a tengeralattjáróknál, emberi torpedóknál, motorcsónakoknál stb.

A felkelő nap országában a kamikazek valódi hősök voltak, hiszen fiatal, egészséges férfiakról volt szó, akik az életüket adták a császárért és a hazáért. Nem meglepő egy ilyen gazdag hagyományú országban, gondoljunk csak a szamuráj harcosokra, akiknél szintén a becsület és dicsőség volt a legfontosabb! A küldetésre kiválasztott pilóta az utolsó napjaira nem panaszkodhatott. Mindent megkaphatott, ami szem-szájnak ingere, hiszen tudták, hogy úgymen sokára elhagyja ezt a világot. Azt azonban tudni kell, hogy sokan kényszerből és kötelességtudóan hajtották végre szörnyű küldetésüket, nem feltétlenül önszántuk-

Hirohito császár

ból. Volt, akin a pszichikai terror uralkodott el, és nem bírta tovább a háború szörnyűségeit. Az utasítások között volt az is, hogy ha a pilóta nem találja meg a kitűzött célpontot, visszafordulhat, hogy ne áldozza fel az életét hiába. Megtörtént azonban, hogy a többszörösen visszaérkező pilótát a japánok lőtték le. Csaknem négyezer kamikaze pilóta vesztette életét a második világháború alatt, de mindössze minden ötödik küldetés volt sikeres.

Icsizo Hajasi mindössze három héttel a naplójába írt megrázó feljegyzései után már halott volt. Április 12-én felkötötte a fejére a japán lobogó színeit, és végrehajtotta öngyilkos repülését. Mindössze 23 éves volt. A sors nem volt kegyelmes hozzá, szeptemberben a háború véget ért.

Gyarmati Balázs történész

A kamikaze célt talál: az amerikai USS Bunker Hill hajóra két kamikaze ütközött

Évfordulók nyomán

1814. november 6. – Megszületett **Ganz Ábrahám** feltaláló, gyáriparos, a magyar nehézipar egyik megalapítója. Vasöntőmester volt, első kis műhelyét 1844-ben nyitotta meg Budán. Üzemében öntöttvas tárgyakat készített, s nagy szorgalommal lassanként tekintélyt vívott ki magának. A Lánchíd vastartóit már ő készítette. Vállalata fejlődésében a szabadságharc hozott némi megtorpanást, ágyúkat öntött ugyanis a honvédseregnek, s ezért Világos után elítélték. 1854-ben azonban már újabb fordulóponthoz érkezett üzeme, saját fejlesztésének eredményeként kéregöntésű vasúti kerekeket kezdett gyártani. Eljárását szabadalmaztatta, s kerekeivel európai hírnevet szerzett. Időközben profilját kibővítvé malomipari berendezések készítését is elkezdte, s áru sok ipari kiállításon nyertek díjakat. Hét segéddel nyitott kicsi műhelye alig két évtized alatt a magyar nehézipar egyik legnagyobb üze me lett, a svájci származású egykori öntő mestert pedig Pest városa 1863-ban díszpolgárává választotta. Ganz Ábrahám végül öngyilkos lett, de a Ganz-vállalatok máig meg őrizték a nevét. Első műhelyének helyén jött létre az Öntődei Múzeum.

1867. november 7. – Varsóban megszületett **Marie Curie** lengyel származású Nobel-díjas francia vegyész és fizikus. Eredeti nevén: Skłodowska 1903-ban férjével, Pierre Curie-vel és Antoine Becquerellel megosztva fizikai Nobel-díjat, 1911-ben kémiai Nobel-díjat kapott. 1898-ban fedezte fel a tórium radioaktivitását, férjével közösen pedig a polónium és a rádium nevű radioaktív elemeket. 1906-ban Pá-

rizsban egy lovas kocsis halála gázolta Pierre Curie-t, akinek tanszékét Marie Curie átvette a Sorbonne-on. 1910-ben sikerült munkatársaival tiszta állapotban rádiumot előállítani. 1914-ben a párizsi Institut du Radium vezetésével bízták meg. 1934. 07. 04-én egy addig ismeretlen betegségben halt meg.

1944. november 9. – 35 éves korában meghalt **Radnóti Miklós** költő. Huszonegy társával együtt agyonlőtték és tömegsírban helyezték el a Győr mellet Abda község határában. Eredeti neve: Glatter Miklós, névváltozatai: Radnói, Radnóczi, Radnóti. Budapesten, Újlipótvárosban született 1909. május 5-én. A modern magyar líra kiemelkedő képviselője. Jellemző rá a törekvés a tiszta műfajiságra, illetve a hagyományos, kipróbált műfajok felélesztése.

1871. november 10. – **Henry Morton Stanley** brit újságíró és Afrika-kutató megalálta az elveszettnek hitt **David Livingstone** felfedezőt, a Tanganyika-tó melletti Udzsidiban. Livingstone utazó, kutató és hittérítő volt. Az első Afrika-kutatók hittérítők is voltak. Livingstone 1841-ben ment először Afrikába, 1849-től Dél- és Közép-Afrikában kutatott fel addig ismeretlen területeket. 1855-ben a Zambézi Viktoriavízesést fedezte fel, Tanganyika és Uganda nagy részét feltérképezte, 1856-ban elsőként utazta be Dél-Afrikát a nyugati részétől a keletiig. Mivel ekkor négy éve semmi hírt nem kaptak róla, a New York Herald megbízta Stanleyt a felkutatásával, aki nyolc hónap múlva a Tanganyika-tónál így üdvözölte az eltűnt hittérítőt: „Dr. Livingstone, ha jól sejttem.”

1895. november 10. – A Zala megyei Pákán megszületett **Öveges József** fizikusprofesszor. Öveges József ősei apai ágon legalább kétszáz évre visszamenően néptanítók voltak, ő maga 1919-ben szerzett tanítói diplomát. Elsősorban a matematika és a fizika érdekelte, de bencés és piarista tanulmányait követően pappá is szentelték. Tanári pályája kezdete után hamar eldöntötte, hogy az ifjúság számára szeretne tudományos-ismeretterjesztő

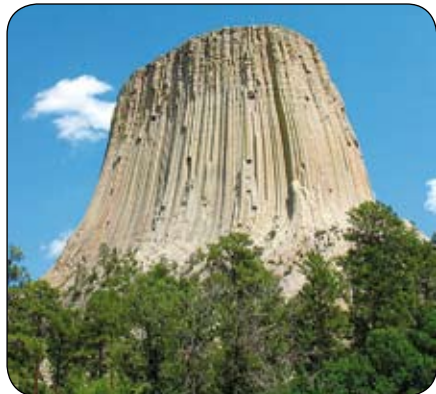
könyveket írni, melyek előtérbe helyezik a fizika szépségét. Népszerű oktató volt, mert bármely bonyolult fizikai dolgot és kísérletet az egyszerű emberek nyelvén is képes volt elmagyarázni. 1945 után a Közgazdaságtudományi Egyetemen tanított, majd a Budapesti Pedagógiai Főiskolán volt tanszékvezető tanár. Több mint harminc könyvet írt, igazi népszerűségét azonban közkedvelt rádiós és televíziós sorozatainak köszönheti.

317. november 11. – Pannóniában (Szarbaria) 316-ban vagy 317-ben megszületett a későbbi **Szent Márton**, a tours-i katolikus püspök. 15 éves korában a római hadseregbe sorozták. Katonaéveiben vitézsége mellett kitűnt jólelkűségével, felebaráti szeretetével, a betegek és a szegények iránti részvételével, egyszerű életmódjával. A legenda szerint Galliában, Ambianum (mai nevén Amiens) város kapujánál télen egy didergő koldusnak adta köpenye felét. 18 éves korában keresztkellett meg, 20 évesen otthagyta a hadsereget. A Genovai-öbölben, Gallinaria szigetén remete életet élt. Püspökként is szigorú szerzetesi életet élt. Minden évben sorra látogatta a vidék egyházközösségeit, gyalog, számárháton vagy dereglyén. Egyik vidéki egyházkerületében, Candes-ben megbetegedett, és 397.11.8-án meghalt. Tours-ban található sírja zarándokhely lett. Márton-napi hagyományok: a gazdasági év zárása volt ekkor, a munkaszerződések lejártának napja. A mesterek vacsorát adtak a legényeknek, a gazdák a pásztoroknak. Az advent előtti utolsó ünnepi étkezés a Márton-napi lúd evése volt. A szárnyas mellcsontjából a tél időjárását jósolták meg. Megkóstolták az újbort is. Ezen a napon készítik a marcipánt.

A világ döbbenetes természeti képződményei

Ördögtorony, Egyesült Államok

Az amerikai csoda nemcsak arról híres, hogy elsőként avatták az ország nemzeti emlékművévé, de Spielberg Harmadik típusú találkozások című filmjéből is ismerős lehet. A különleges természeti képződmény a geológusok szerint egy ősi vulkán magja, melyet a torony alja körül kanyargó Belle Fourche folyó alakított az idők során.

Taupo, Új-Zéland

Taupo Hold-béli tájai Mordor földjére ka-lauzolja az utazót, annak fekete földjeinél azonban a táj valójában jóval színesebb. A víz-esésekben és gőzkitörésekben gazdag, igen aktív vulkanikus zóna türkiz folyókat és mentazöld tavakat egyaránt magában rejt.

Olgas, Ausztrália

Az ausztrál őslakosok által csak Sok Fejnek nevezett három tucat vörös szikladóm a népszerű kőóriás, az Ayers Rock közelében található, ám azzal ellentétben az utazó itt a formáció belsejébe, például a Szelek Völgyébe is eljuthat. A hely földöntúli látványához a napszakonként intenzíven változó színek is hozzájárulnak.

Redwood Nemzeti Park, Egyesült Államok

A park óriás mamutfenyői, melyek négyzetkilométerek százai mentén szegélyezik a kaliforniai partvidéket, csaknem négyszáz láb magasak, és több mint kétezer évesek. A fák között található a világ leghatalmasabbja is a maga 112 méteres magasságával és 13,5 méter átmérőjével.

Kappadókia, Törökország

Látogasd meg a Törökország középső részén fekvő tájat, és hinni fogsz a tündérekben! Kappadókia Hold-béli vidéke ad ugyanis otthont a híres tündérmécskéknek, melyek számtalan, változatos bazalttornyát vulkáni hamu alakította. A sziklába ősi civilizációk vájtak lakóhelyeket.

Perito Moreno, Argentína

A chilei határ mellett elterülő, illetve az UNESCO Világörökségnek mintegy harminc éve részét képező hatalmas gleccser félelmetes, a természet erejét kinyilvánító látványa mellett folyamatos, ciklikus mozgásáról híres, melynek köszönhetően folyamatosan lélegzetelállító jégformációkat hoz létre.

Csokoládé-dombok, Fülöp-szigetek

A több mint 1200 szinte azonos domb látán sokan úgy vélik, nem is emberkéz hozta létre e sajátos vidéket. A kúp formájú dombok annak köszönhetik a nevüket, hogy a száraz évszak az őket borító dús, zöldellő fűvet csokoládébarnává változtatja.

Uyuni, Bolívia

Négyezer négyzetkilométeres területével és több milliárd tonnában mérhető sójával az Andok hegyvonulatai között található Uyuni a világ legnagyobb sómezője. A terület, ha épp nem borítja víz, egy hatalmas tükörhöz hasonlít, melyet lagúnák, flamingótelepek és termálfüves medencék tarkítanak.

Nem felejteneik

Több mint húsz év után találkozott újra a két cirkuszi elefánt

Shirley és Jenny, a két volt cirkuszi elefánt csaknem 25 év elteltével találkozott újra egymással egy elefántrezervátumban. Az elefántok a cirkuszban örök barátságot kötöttek, hosszú együtt töltött idő után azonban elváltak útjaik, és a cirkuszból különböző állatkertekbe kerültek. Shirley-t megtámadta egy másik elefánt, a lába súlyosan megsérült, és később sem tudta megfelelően használni, ezért a cirkusz vezetősége úgy döntött, hogy odaadják egy állatkertnek. Jenny-t pedig később a kora miatt „nyugdíjazták”. Shirley-t egy kis Luisana-i állatkert fogadta be, ott azonban ő volt az egyetlen elefánt. Shirley húsz éven keresztül egyetlen fajtársával sem találkozott, pedig az elefántok rendkívül szociális állatok. Két évtized elteltével Shirley-t és Jenny-t végül a Tennessee-ben található Elephant Sanctuary rezervátumba szállították, hogy nyugodt körülmények között élhessék le életük hátralévő részét.

Találkozásukról megható felvétel is készült. Még a gondozókat is meglepte, hogy szinte az első pillanatokban felismerték egymást. Összeölekeztek, megtapogatták egymást, és egymáshoz bújva fedezték fel új otthonukat. Akik tanúi voltak az eseményeknek, azt mondták, sohasem láttak még ehhez foghatót.

Kiskutya lett a gepárdkölyök legjobb barátja

Egy gepárdkölyök és egy kiskutya kötött barátságot a virginiai Metro Richmond Zoo állatkertben. Kumbali, a gepárd kéthetes volt, amikor az állatkert munkatársai elválasztották az anyjától, mert nem úgy gyarapodott a súlya, ahogy kellett volna. Kiderült, hogy az anyjának nincs elegendő teje, így a csöppséget ezután tápszerrrel táplálták tovább. Mivel a gepárdok társas lények, ezért a kis gepárdkölyöknek keresni kellett egy játszótársat, és az állatkert gondozóinak egy labradorkeverék kutyusra, Kagóra esett a választása. A két állat rögtön összebarátkozott, és azóta elválaszthatatlanok.

ÁLLATKIRAKAT

Mérges tengerikígyó egy kaliforniai strandon

Rendkívül erős mérgű tengeri kígyót csalt el élőhelyéről, és vezetett a jóval északabbra fekvő dél-kaliforniai strandokig a melegedő óceánvíz. A sárgahasú tengerikígyó tetemét egy szörfös vette észre Ventura megye homokos óceánpartján. Ez a legészakibb pont a csendes-óceáni partvonalon, ahol ez idáig ilyen kígyót találtak. A szakértők szerint az állatot a klímaváltozás és az El Nino légköri jelenség okozta vízmelegedés csalta el ilyen messzire a természetes élőhelyétől. A sárgahasú tengerikígyó általában a meleg trópusi vizekben él, ám az emelkedő óceánhőmérséklet arra sarkalhatta a teremtményt, hogy északabbra ússzon kisebb halak és angolnák reményében.

Kaliforniában időről időre felbukkannak tengeri kígyók, egyszer az 1980-as évek elején vetődött partra egy példány ugyancsak egy El Ninóval kísért időszakban. A tengeri kígyók teljes mértékben vízi életmódot folytatnak, és egytől egyig mérges kígyók. A sárgahasú tengerikígyónak nagyon erős a mérge, és a korallkígyót, valamint a királykóbrait is magába foglaló mérges-siklófélék családjával áll legközelebbi rokonságban.

Greg Pauly, a Los Angeles megyei természettudományi múzeum szakértője szerint az óceánvíz folyamatos melegedése miatt valószínűleg szaporodni fognak a tengerikígyó-észlelések a következő hetekben, hónapokban.

Visszanyerte szabadságát a cirkuszi csimpánz

Visszanyerte szabadságát Robby, az utolsó német cirkuszi csimpánz, amelynek ügyében, életkörülményei javításáért a PETA állatvédő szervezet is akcióba kezdett. Az alsó-szászországi Celle állategészségügyi hatósága bejelentette, hogy a Belly cirkusz egykori „attrakcióját” egy fogságban tartott csimpánzok rehabilitációjára szakosodott rezervátumban helyezik el. Bár régóta világos volt, hogy a 39 éves hím csimpánz egyedüli főemlősként nagyon magányos a cirkuszban, a vállalkozás engedélyét mindaddig meghosszabbították. A hatóságok korábban úgy értékelték, hogy Robby számára a cirkusz olyan volt, mint egy család. A cirkusz egyelőre nem kommentálta a hatósági döntést.

RÜGYFAKADÁS

Amikor én szurkolok

Szurkolásom módjára ékes példa az idei Bajnokok Ligája-döntő.

Amikor a bíró megfújta a sípot, jelezvén, hogy elkezdődött a mérkőzés, mi is elkezdtünk izgulni, és ezt mi sem bizonyította jobban, mint hogy a vérnyomásunk jelentősen megemelkedett. Egy hangot nem lehetett hallani a szobában a TV-ből kiszűrődő közvetítés hangján kívül. A negyedik percben lőtt Barcelona-gól megtörte a csendet. Ekkor láthatóan örültünk, ezt a szomszédok is tanúsíthatják, mert örömkriatások, padlón ugrálások hallatszódtak át hozzájuk. Az állás 1:0. Tíz perc múlva a meg nem adott tizenegyes sem maradt szó nélkül. A Juventus háttérvédének kezét találta el a labda, büntetőterületen belül.

– Hát, ez nem igaz! Hogy lehet az, hogy nem látta a bíró?

Ezután következett a félidő. Ezen hosszú tizenöt perc után a nyelvünket nem a cica, hanem a Juventus csatára, Morata vitte el, mikor hihetetlen pontossággal begurította a labdát a Barcelona hálójába. A találat után a gólt lövő csapat játéka lett látványosabb, támadásai eredményesebbek voltak. Negyed óra múlva a Messi lövését csodálatosan hárító olasz kapus, Buffon, Suárez rúgását már nem tudta kivédeni. Így a labda csodaszép könnyedséggel repült be a lécz alá. Az eredmény immár 2:1. Az ezt követő percekben mindkét szurkolótábor lélegzet-visszafojtva figyelte, hol a játékosokat, hol a hátralévő időt jelző táblát. (Vagy éppen a képernyő sarkában kijelzett hátralévő perceket.) Ugyanis az idő rohamosan fogyott. A győztes még az utolsó negyedórában sem volt biztos, de amikor az utolsó percben a Juventus támadása kudarcba fulladt, s ennek tetejébe a spanyol csapat kontrájá siker aratott, a Barcelonának szurkolók (beleértve minket is) kezdtek különböző módokon örvenezeni. Voltak, akik szelíden tapsoltak, de túlnyomó többségben őrjöngtek az eufóriától. Mi talán a középrétegbe tartoztunk, kiegyensúlyozottak maradtunk. De azért annyira csöndben nem voltunk, ezért a kommentátor továbbra is közvetítő hangja csak háttérzajként hallatszott ki a készülékből, ha egyáltalán meghallottuk.

Tudtam, pár hónap múlva, az új szezon kezdetével minden kedden és szerdán egyik csapat ugrándozva, a másik szomorkodva vonul le a pályáról. Az egyik szurkolótábor nevetve, a másik sírva tántorog ki a stadionból. És mindkettő őrjöng. Ki ezért, ki azért.

Sebastian Áron, 7. osztály, Október 10. iskola, Szabadka

Az én mesém

Hol volt, hol nem volt, volt egy szegény legény, aki nagyon szépen tudott furulyázni.

Elhatározták, hogy elmegy világgá, hátha szerencséje lesz. Ment, men-degél, egyszer az erdőben meglátott egy nagy sziklát, abban egy kardot. Húzza, húzza, és végül kirántotta a kardot. Erre rögtön beszűrült a világ, az emberek pedig szomorúak lettek. Egy halk hang szólt a fiúhoz:

– Ha meg akarod menteni a világot, el kell menned az ördöghöz. Kitéped egy ezüst hajszálat, és akkor minden rendbe jön.

– De hol találom az ördögöt?

– Azt a világ végén fogod megtalálni.

Ment, ment a fiú, meglátott egy kutat. Abba gyorsan beleugrott, és már az ördögnél is volt. Eszébe jutott, hogy nála van a furulya, azzal talán el tudná altatni. Lassan odalopózott, és elkezdett furulyázni. Az ördög nyomban elaludt. Gyorsan kitépte az ezüst hajszálat, és már rohant volna, de egy szép lány azt kiáltotta:

– Várj!

A legény odanézett. A lány könyörgött, hogy szabadítsa meg az ördögtől.

– Jó – mondta a fiú.

Hazaindultak, de nem találták a kijáratot. Jött egy madár, és az megmutatta nekik. A legény a hajszálat a kard helyébe illesztette, és minden helyreállt. Haza is ment a legény meg a lány. Mikor kinyitották az ajtót, olyan sok pénzt találtak, hogy vehettek rajta egy falut. Össze is házasodtak, és boldogan éltek, míg meg nem haltak.

Tóth Szibilla, 4. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Találkozás a bikával

Már pirkadt, mikor Pestre érkeztem. Nagyon fáradt voltam, ezért egy padon megpihentem.

Mivel csakis édesanyámra tudtam gondolni, így bánatomban hamar elaludtam. Kis idő után nagy zajra lettem figyelmes. Messziről rémült emberek sikoltozását és kutyák ugatását hallottam. El sem tudtam képzelni, mi lehet a baj. Egyszer csak azt vettem észre, hogy egy dühöngő vadállat közeledik felém. A mészárosok pedig széjjelrohantak ahelyett, hogy a felbőszült állat után szaladtak volna. Mikor már láttam, hogy mindenki elrohant, kiálltam a bika elé. Egy kicsit megijedtem, mikor vérszomjas szemével rám nézett, de úgy gondoltam, hogy én erősebb vagyok, és le fogom győzni. Éppen fel akart öklelni, de elkaptam a szarvát, megcsavartam, és a földre taszítottam. A mészároslegények megkötözték, és visszavezették a vágóhídra, ahol végeztek vele. Megköszönték, és kérték, hogy maradjak még néhány napig. Hálából nagy lakomát csaptak, elfogyasztottuk a bika húsát, és közben jól mulattunk.

Nagy harc volt a bikával és nagyon fárasztó is, de még mindig csakis édesanyámra tudok gondolni, és remélem, minél hamarabb újra láthatom.

Borsos Ramóna, 6. osztály, Arany János iskola, Orom

A Pál utcai fiúk

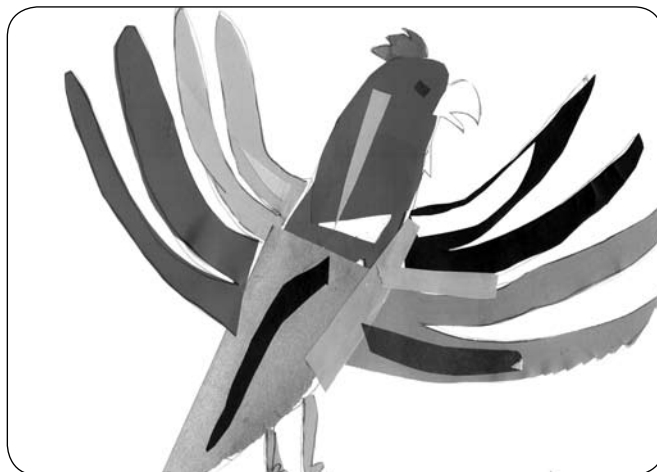
(könyvismertetés)

A közelmúltban olvastam Molnár Ferenc egyik legsikeresebb regényét, amelynek a címe A Pál utcai fiúk.

A regény egy elszánt küzdelmet örökít meg, amely a grundért folyik. A Pál utcai fiúk vezetője Boka János, rajta kívül még voltak tiszték, főtiszték és két közlegény, Nemecek és egy kutya, Hektor. Ellenfeleik voltak a vörösingések. Mind a két csapat a hön áhított grundért harcolt. Miután Áts Feri a vörösingések vezetője látogatást tett a grundon, a fiúk is elhatározták, hogy meglátogatják őket a fűvészkertben. Csak a szerencsén múltott, de nem kapták el őket. A vörösingések ezután meghirdették a háborút. Eközben Boka és Nemecek rájött, hogy az áruló Geréb. Nem sokkal a nagy összecsapás előtt Geréb vissza szeretett volna térni a Pál utcaiakhoz, de Boka nem engedte. A harcra Boka ügyes haditervet eszelt ki. Gerébet visszafogadták, de csak közlegénynek. Nemecek pedig jócskán meghűlt. Magas láza volt és tűzpiros arca. Hogy mi lett a végkifejlet, azt a könyv végéből megtudjátok.

Nekem igazán tetszett a regény, mert valóságos és egyszerű volt. Nem voltak benne tündérek és varázslók, de ez így volt tökéletes a maga Pál utcai fiús stílusában.

Hévizi Regina, 6. osztály, Hunyadi János iskola, Csantavér

Kuszli Petra, 4. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

RÜGYFAKADÁS

Barátnőmmel kirándultam

A nyári szünetben párszor voltam Noémi barátnőmnél, mert nagyon unatkoztam.

Egyszer, amikor elmentem hozzá, elterveztük, hogy elmegyünk a városba fagyfaltozni. Én izgatottan vártam már az indulást. De mielőtt útra keltünk volna, megittunk egy pohár szörpöt. Vittünk magunkkal chipset, és közben rágcstunk. Az utcán sok gyereket láttunk játszani. Séta közben nevetgeltünk és beszélgettünk, majd egy virágoskert mellett haladtunk el. Azonnal leszakítottam egy virágot, és Noémi hajába tűztem. Neki ez nagyon megtetszett, és a hajában is hagyta. Amikor odaértünk a Zserbóba, rendeltünk mindkettőnknek egy-egy négygombócos fagyaltot. Elfoglaltuk a helyünket, és beszélgettünk. Nemsokára meg is kaptuk a fagyit. Mikor megettük, kimentünk az udvarba játszani. Ott volt egy trambulín, és én rögtön elkezdtem rajta ugrálni. Kis idő után egy kislány társult hozzám. Nagyon édes volt, de még kicsi, és alig beszélt, ezért Noémivel nem tudtuk megállapítani, hogy honnan jött. Sokat neveltünk azon, ahogy beszélt és motyogott. Amikor már kifáradtunk, a kislányért odajött az apukája. Akkor ő elmondta, hogy a lányka francia, és csak két hétre jöttek Őbecsére. A barátnőmmel elszomorodtunk, mert olyan édes aranyos volt, és lehet, hogy soha többet nem találkozunk vele. Közben úgy eltelt az idő, hogy észre sem vettük, indulnunk kell haza. Útközben arról beszélgettünk, hogy máskor is szeretnénk találkozni egy cuki gyerekkel.

Ez a nap számomra emlékezetes maradt, remélem, Noéminek is!

Milinkov Jaszmina, 4. osztály, Petőfi Sándor iskola, Óbecse

Vészterhes csend

Feszült volt a hangulat. Mindenki az utat kémlelte, s reménykedett, hogy nem az ő felesége ér ide leghamarabb. Néha felbukkant egy-egy szekér a látóhatáron, de amikor közelebb ért, megkönnyebbülve látták, hogy nem az asszonyuk jön. Később már megbánták a szövetséget, de féltek kimondani. Egyszer csak megjelent Kőműves Kelemen felesége.

Árok Anna, 5. osztály, J. J. Zmaj iskola, Magyarkanizsa

Padtárs

*Padtársam szeme barna,
Szerintem ő a legszebb a sorba.
A jó fiúk közé soroljuk,
Néha mindenért őt okoljuk.
Szerintem nagyon kedves,
De mások nem értenek velem egyet.*

**Kovács Lídia, 6. osztály,
Sever Đurkić iskola, Óbecse**

Gere Kata, 4. osztály, Emléiskola, Zenta

A diófa meséje

Egyszer volt egy hatalmas, öreg diófa, amely egy park közepén állt. A park rendezett volt, sok szép virág díszítette, a faágakon pedig madarak énekeltek. A helybeliek gyakran jártak ide, mert békés volt, és gyönyörű látványt nyújtott.

Sajnos a vén diófa kiszáradt, és ekkor kerültem a helyére én. Az elpusztult fa terméséből lettem. Eleinte gyenge és törekeny voltam. Sok megpróbáltatás ért. Megcibálták az ágaimat a rossz nebulók. Átvészelt ez is, mert élni akartam. Szépen, lassan nőttem, a törzsem vastagodott, az ágaim pedig lombosodtak. Az ültetésem után pár évvel padot készítettek a koronám alá. Azt gondolták az emberek, mivel nagy hűvöst adok, ezt kihasználják. Ahogy nőttem, terebélyesedtem, egy játszóteret építettek körém. Örültem, mert így nem voltam magányos. Nap mint nap gyerekek játszadoztak mellettem boldogan. Egyik nap egy ismeretlen kislány, Panna jött az édesanyjával. Nemrég költöztek ide, és most először jöttek ki a térre. Panna csendes és visszahúzódozó volt, de később már felszabadultan futkározott a társaival. Sok játékot kipróbált, de legjobban a hinta és a csúszda tetszett neki. Így ment ez egész nyáron. Egy nap Panna anyukáját pillantottam meg, aki egy másik szülővel beszélgetett. Leültek a padra, így minden mondatot tisztán hallottam. Panni megbetegedett. Magas láza volt, és csúnyán köhögött. Megijedtem, mert nagyon a szívemhez nőtt a kislány. A leveleim is elkezdtek hullani bánatomban. Egy vasárnap délután azonban elszállt minden szomorúságom, amikor megpillantottam Pancsát a játszótéren. Már nem köhögött, és láza sem volt. Örömben megráztam az ágamat, a termések pedig mind lepotyogtak. A kis lurkók ujjongva kapkodták, törték és majszolták a diót.

Remélem, még sokáig élek, és több generáció nő fel körülöttem gondtalanul játszva. Itt a vége, fuss el véle!

Guba Loretta, 6. osztály, Samu Mihály iskola, Péterréve

Az első bizonyítványom

Nagyon izgatott voltam azon a napon. Nagy örömmel keltem ki az ágyból, mert tudtam, hogy aznap kapom ki a bizonyítványom. A tanteemben Berta Rózsa tanító néni szólított. Kimentem a bizonyítványomért.

Már alig vártam, hogy szembesüljek azzal, milyeneket írt rólam a tanárnő, mert elsőben még nem volt osztályzat. Félttem, hogy mi lesz, ha rossz dolog van benne. Mikor átvettem a könyvecskét, csupa jót olvastam magamról. Örömben alig tudtam a széken maradni. Vártam már, hogy elmeséljem otthon a jó hírt.

Hazafelé beszélgettem az osztálytársammal.

– Neked mit fognak szólni a szüleid? – kérdeztem Ivontól.

– Biztos, hogy örülni fognak! – szölt.

– Csongornak a szülei nem lesznek boldogok! – felelte Zoé.

Befordulva az utcába már szaladtam hazáig. Becsöngettem, és a mamám nyitott ajtót.

– Milyen lett a bizonyítványod? – kérdezte.

– Szerintem nagyon jókat írt benne! – mondtam boldogan.

Felrohantam a lépcsőn, anya már nagyon várt engem.

– A bizonyítvány?

Megmutattam neki, és örömeiben sírt, hogy neki milyen ügyes kislánya van. Apa még nem ért haza a munkából, de addig a mamámtól kaptam egy nagy tábla csokit. Azért, mert ilyen ügyes vagyok. Apa egy pár óra múlva megérkezett. Kirohantam az udvarra, és megmutattam neki is.

– Apa nézd! – kiáltottam.

– Büszke vagyok rád!

Azt is mondta, hogy elvisszük és megmutatjuk a másik mamámnak.

Remélem, hogy a következő évek során is ilyen szép bizonyítványt hozok haza. Ez idáig még sikerült is.

Nagy Anna, 6. osztály, Cseh Károly iskola, Ada

RÜGYFAKADÁS

Iskolán kívüli élet

Roni titkos élete

Nagyon szeretem az osztályomat, bár igen sokszor dühös leszek rájuk, hisz felidegesítenek.

Ha az iskoláról van szó, akkor én vagyok az első, aki azt mondja: én nem megyek! Valahol pedig mégis szeretek ide járni, és titokban azt gondolom, bárcsak ne lenne soha vége. Amikor hazaérek az iskolából, a hobbimnak élek. Mivel falun kívül, az iskolától és mindenkitől távol vagyok, ezért sokszor nem tud senki semmit rólam. Most elmondom. Hazaérve a táská landol az ágy mellett, és hatalmas fantáziám kapujának kulcsát előkeresem. Hamar megvan a ceruza, törölógumi, s egy fehér lap.

Ezután egy új világ születik. Besétálok azon az ajtón, amelyiken mindig is be szoktam sétálni, de legbelül mindig más. Hogy ott mi van? Varázslat, küzdelmek a szabadságért, angyali kórusok, színek, csillagok, bolygók. Ott élek én. Mindent hátrahagyva indulok kalandomra egy olyan világban, ahol minden az enyém, de még nem ismerem eléggé.

Sötét mély erdőkben vívott csatáim, mezőkön beszélgető szél, hajat kócoló, viharos szelek, hangos párbeszéd. Az iskolából kikerülve, mindennap újabb és újabb csatákat vívva kerülök fel a csúcsra. Aztán amikor véget ér a harc, s felébredek, asztalomon égett papírok, tűz illata, ropogó fák hangját és illatát érzem. Igyekszem a házi feladatomat elkészíteni, minél hamarabb, hogy a hangos párbeszéd el ne maradjon. Majd mikor éjjel álomra hajtom fejemet, valósággá válik az egész. Érzem az arcomon a selyemköpenyem dalát, ami arról szól: „Mi ma még nyerünk!”

Ott olyan gyorsan múlik az idő, hogy reggel a vekker ébreszt, hogy egy újabb iskolai nap és egy újabb csata, egy meg nem vívott harc várjon vissza.

**Brada Veronika, 8. osztály,
Hunyadi János iskola, Csantavér**

Egy napom jelenetei

(elbeszélő fogalmazás)

Reggel, mikor felkelek, már csak a nagymamám van itthon. Anyu korán megy dolgozni, ezért csak este találkozhatunk.

Kiosonok a konyhába óvatosan, hogy a nagyi ne ébredjen fel. Főzök neki egy finom kávét, és közben megcsinálom magamnak a reggelit. Miután ezekkel végeztem, felkeltem a nagyt. Együtt reggelizünk, utána, amíg én felöltözöm, ő megissza a kávét. Gyorsan elkészítem a házi feladatokat, ha kell, elmegyek piacra vagy boltba. Mire hazaérek, a nagyi már elkezdte főzni az ebédet. Én bemegyek a szobámba tanulni, de inkább mobilozok egy kicsit. Kis idő múlva szól a mama, hogy mosogassak el, nincs hozzá nagy kedvem, de mégis megteszem. Lassan megebédelünk, és amikor ránézek az órára, felugrok az asztalnál.

Szokásomhoz híven későn indulok az iskolába. Útközben befordulok Katarináért, hogy együtt menjünk. A suliban a többiek már a tanterem előtt várják a tanárt. Egész nap csak azt várom, hogy vége legyen a tanításnak. Órákon próbálok figyelni, de nem mindig sikerül. Kicsöngetnek utolsó óráról, mindenki siet haza. Otthon már anyu vár rám, sokáig beszélgetünk. Aki akar, az vacsorázik. Egyenként letusolunk, és megyünk aludni. Lefekvés előtt anyu tévézik, a mama számítógépezik, én pedig mobilozok.

Gyorsan befutok anyu szobájába, és egy kicsit ott fekszem vele, utána visszamegyek a saját szobámba, és már mindannyian alszunk.

**Pásztor Annamária, 7. osztály,
Ivan Goran Kovačić iskola, Szabadka**

Kedves Pajtások!

Az októberi időjárás kedvezett a székelegítésnek, ugyanis a sok nyirkos, ködös nap arra biztosan jó volt, hogy tanuljatok, olvassatok, gyarapítsatok tudásotokat. Ennek eredménye a sok érdekes munka, melyeket eljuttattatok szerkesztőségünkbe.

Ezen a héten az **újvidéki József Attila iskolából** érkezett egy csokornyí fogalmazás. A felsősök kitétek magukért. A **szabadkai J. J. Zmaj iskolából** és az **óbecsei Petőfi Sándor iskolából** képzőművészeti munkákat kaptunk, a **péterrői Samu Mihály** iskola felsősei pedig a sikeresebb fogalmazásaik közül válogattak. A **kispiaci Mórincz Zsigmond** iskola egy hatodikos diákja a friss kirándulásmélenyokről számolt be, amit a jövő héten ti is elolvashattok.

A mai témák változatosan mutatják be az iskolán belüli és kívüli életeteket. Nagyon hangulatos és érett Sebastian Áron: Amikor én szurkolok című munkája, élénk fantáziát sejtet Brada Veronika Roni titkos élete című fogalmazása, és Tóth Szibilla meséje. Bizonyára nem csak nekem tűnik kereknek, olvasmányosnak Guba Loretta története a diófáról. Mindezekben kívül a házi olvasmányok eredeti ismertetését is figyelemtekbe ajánlom!

Szép munkák, gratulálunk!

Nagy Magdolna

Lúdas Matyi

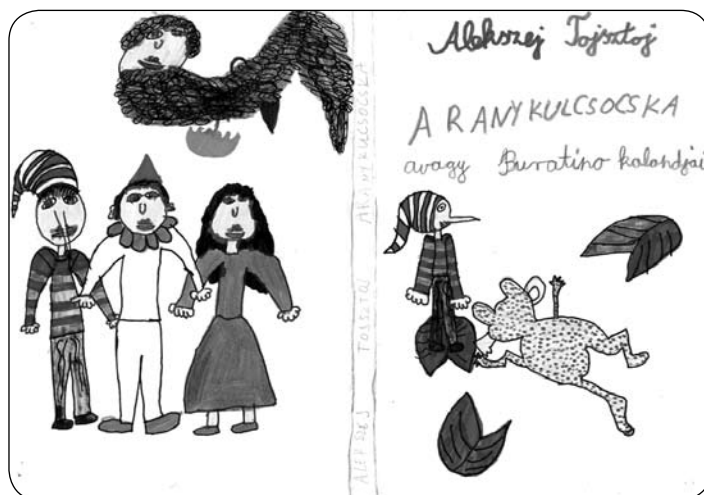
A Lúdas Matyi egy igazán izgalmas házi olvasmány.

Nekem nagyon tetszik. A főszereplő Lúdas Matyi, a mellékszereplők pedig Döbrögi, az ispán és a katonák. A fiú nagyon lusta, naplopó, szófogadatlan, és nem szeret dolgozni. Egyszer kiment a házuk közelében lévő nagy dombra, ahol kiderült, hogy Döbrögben vásár lesz. Matyi kérte az anyukáját hadd menjen ki a vásárba, és adja el a libákat, hisz azt szerette volna Matyi anyja, hogy legyen télre betevő falat. A gyerek nem hagyta magát, addig kérte az anyját, míg ő bele nem egyezett. Matyi húsz libát vitt a vásárba. Döbrögi arra sétált, s megkérdezte tőle: „Mi ezen a ludak ára?”

A gyerek nem felelt. Ezt a legényt így hát bevitték a döbrögi várba. Elvették tőle a libáit, és jól elfenekelték. A kölyök megígérte, hogy háromszor veri vissza az úron. Először ácsnak álcázta magát, és Döbrögivel kimentek az erdőbe. Matyi ott Döbrögit megkötözte, és a száját mohával telítömté. Másodszor orvos-áruhában tángálta el a nagyurat. Harmadszor mint lovász verte el Döbrögi urat. A pénzt elvette, mint a libákat is. Hazasiertett az anyjához, és mindent elmesélt neki. Ez után szorgalmas gyerek lett. Az anyja már nagyon aggódott a fiáért.

Ez talán az eddigi legjobb olvasmány. Olvassátok el ti is, mert izgalmas elbeszélő költemény, meg azért is, mert tanulságos a történet!

Pósa Vivien, 6. osztály, Hunyadi János, Csantavér

Kávai Rita, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

A nagy gyertyái

A baj ott kezdődött, hogy Pisti az iskolában felejtette a színes ceruzáit, így nem tudta elkészíteni a másnapi házi feladatot. Hiába kutatott át minden fiókot, szekrényt, egy fia színes ceruza nem sok, annyi sem került elő. Pedig olyan sok dugi hely talán az egész világon nincsen, mint a nappali szoba szekrényében.

Egyszer csak felcsillant Pisti szeme: Lemegyek a pincébe! A sok kacat között biztosan lesz színes ceruza!

Így is tett. Édesanyja átfutott az üzletbe vásárolni, apja pedig még a vasműben dolgozott ilyenkor, így nem is tudott szólni nekik, hogy hova indul, csak egy cédulát hagyott az asztalon, s ráírta nagy nyomtatott betűkkel: A PINCÉBEN VAGYOK. Leakasztotta az előszobafalról a pincekulcsot, s már rohant is volna a lifthez, de félútról visszafordult, mert eszébe jutott, hogy valami világítóeszköz is kellene, hisz a pincében nem ég a villany.

Eszébe jutott, hogy az asztalfiókban ott vannak a gyertyák, amelyeket nagy szíjára szántak, de a rossz idő miatt nem vitték ki halottak napjára. Elvett egyet, majd gyufa után nézett, s azzal gyorsan le a pincébe.

Odalent sok rácsos ajtó és rekesz sorakozott egymás mellett. A toronyház minden lakójának jutott belőle. Pistiké az ötödik volt a sorban. Többször járt már itt, ha anyja leküldte valamilyen befőttért, hagymáért, miegymásért. Persze a rekesz kicsi volt, így hegyén-hátán, feltornyozva álltak benne a régi karosszékek, fotelok, használt cipők,

ruhák. Olyan volt az egész, mint egy zsidvá-sár.

Óvatosan meggyújtotta a gyertyát, s várt egy kicsit. Most már olvadozni kezdett a kánóc mellett a faggyú, a sarokban álló sublót szélére gyorsan odacseppentett belőle, s a gyertyát beleragasztotta. A sublótot még a nagytól kapták, de mikor a nagy meghalt, kitették a szobából, mert anya szerint nem illett a többi bútorhoz. Hogy azokban a fiókokban mennyi minden volt! Te jó ég! Nagy régi fekete kalapja, egy vendéghaj, nagy sérvkötője meg lábszárvédője. Volt ott még ácsplajbász, tintaceruza, csak éppen színeseket nem talált. Közben ráakadt egy régi kalendáriumra. Olvasgatni kezdte a hátsó lapra írt feljegyzéseket: „...május 11-én megborjadzott a Cifra ... a pásztor-nak jár egy kenyér, fél oldal szalonna meg öt pengő...”

Elkezdett hahotázni. Még hogy fél oldal! Meg öt pengő! Mi az, hogy pengő!? Mi pengett? A szalonna?

Belehuppant a nagy foszladozó fotel-jébe, s nem tudta abbahagyni a kacagást. Nagy sokára, mikor már az oldala is fájt a nevetéstől, kissé lecsillapodott. Eszébe jutott, hogy a nagy mindig ebben a fotelben ült, amikor mesélt. Pisti lehunyta a szemét, s próbálgatta, vajon fel tudja-e idézni a nagy arcát, szemét. S lassan-lassan már a valóságban is ott érezte a nagyit maga

mellett a fotelban, ahogy belekezdett a Tündér Ilonába. Mindig ezt a mesét kérte tőle. Tudta előre, hogy a falra szegezett sárkány vizet fog kérni Árgyélus királyfától, s ő hiába mondja a nagyinak, hogy a királyfi ne adjon vizet a sárkánynak, a nagy mégis adott neki. Pedig akkor elpattant az első abroncs, amellyel a sárkány a falhoz volt szegezve.

Most is, nemhogy tovább mondaná a mesét, nógatja, hogy keljen fel. Még a kezét is odanyomta a forró vasalóhoz, amelyet anya az imént tett le a sublót szélére.

A forró érintésre Pisti felugrott. Hirtelen azt sem tudta, hol van. Álmodik-e, vagy ébren van?

A gyertya! – jutott eszébe.

Éppen idejében, mert annak vékony szára kissé már meghajlott a melegtől, s a lángja belekapott a mellette fekvő kalendárium felálló, számfűlő szélébe. Idejében elkezdte a földhöz csapkodni a tüzet fogott kalendáriumot. Néhány csapással sikerült is eloltania a lángokat, bár az utolsó lapok kissé megpörkölődtek, éppen ott, ahol megborjadzott a Cifra. Aztán arra gondolt, mi lett volna, ha a nagy nem ébreszti fel. A nagy, akinek a sírjára még egy szál gyertyát, sem virágot nem vitt senki a családból halottak napjára, mert nagyon hideg volt.

Gyüre Lajos
Balázs Géza rajza

Györe Balázs

Halálom után eltüzelni!

(Részlet)

Az Állami Áruház mellett haladtunk el éppen, amikor anyám szóba hozta, hogy szeretne engem lefestetni. Modellt kellene ülnöm egy festőnek, hogy „megörökítsen”. Mondjuk, vásznon, olajfestéssel. Húzódoztam. Láttam már festményt, elég sokat. Tudtam, hogy merev, mozdulatlan, élettelen. Ha lefestenek, halottá változom, gondoltam. Mégis annak a lehetősége is fölillant előttem az Árpád úton, hátha előnyhöz jutnék ezzel a festménnyel. Így, élve, előbb-utóbb meghalok, földbe temetnek, és röviden elfelejtenek az emberek. Arckép formájában viszont, morfondíroztam, megmaradok, időtlenül és halhatatlanul. Mégiscsak húzódozom a festéstől. Félttem tőle. Mindent összevetve, úgy döntöttem, hogy az életben maradok, szemközt az Alkotmány filmszínházzal, és szófogadóan lépkedek anyám mellett az utcán. Nem volt kedvem porosodni egy komor és hűvös képtárban. Megmozgattam a karjaimat, s nagyot rúgtam a levegőbe jókedvemben. Az autók hatalmas porfelhőket hagytak maguk után, csilingelt egy villamos. Néhányan már várakoztak a Rédey cukrászda előtt.

Az Országos Magyar Rajztanárvizsgáló Bizottság elnöke és a vizsgálóbizottság tagjai bizonyítjuk, hogy Széles Ilona úrhölgy, ki az 1926. évben szeptember hó 27 napján New York Queens kerületében született, leánygimnáziumi érettségét tett 1945. július hó 2-án az újpesti m. kir. Állami Kanizsai Dorottya leánygimnáziumban, és mint tanárjelölt szaktanulmányait az Országos Magyar Képzőművészeti Főiskola az 1945/46–1948/49 tanévekben elvégezte; előttünk a tanári képesítővizsgálatot a vizsgálati szabályzat értelmében letette. E vizsgálat alapján mi

SZÉLES ILONA úrhölgyet

a művészeti és mértani rajznak a hazai polgári iskolákban, valamint ezekkel egyenrangú és alsóbbfokú iskolákban való tanítására a ránk ruházott hatalomnál fogva képesítettnek nyilvánítjuk.

Minek hitelére ezen oklevelet kiadtuk

és az Országos Magyar Rajztanárvizsgáló Bizottság pecsétjével és aláírásunkkal megerősítettük.
Kelt Budapesten, 1949. évi június hó 24. n.

Pátzay Pál

Az O. M. R. B. elnöke

Csók István, Bernáth Aurél,
Ferenczy Béni, Kmetty János, Pór Bertalan, Berény Róbert, Szőnyi István, Bencze László, Elekfy Jenő,
Pap Gyula, Kardos Lajos, Tóth Géza
Az Orsz. Magy. Rajztanárvizsgáló bizottság tagjai

2012. december 3-án, hétfőre virradóra pisztolyt fogtak rám álmomban. Reggel ½ 7-kor megállt a Doga karóram. Apám üzent? Figyelmeztetés? Másfél órával később elindultam Bulgáriába a szófiai könyvvásárra egy gellérthegyi autóparkolóból. Három nappal később anyámat kórházba vitte a mentő. Én még a szerb–magyar határon voltam. Sofőrünk megetette a kóbor kutyákat egy benzinkútnál, ahol én egy 1 dináros érmét találtam a földön. December 8-án első feleségemmel, Csillag Verával álmodtam.

Behavazva fordít Ottlik gödöllői házában. Újpestet már a fővárosához csatolták. Államosítás. Anyám rajzot tanít egy káposztásmegyeri lányiskolában. Nagyapám segédmunkás a Chinoi gyárban. Nagyon jó a magyar labdarúgás. Allen Ginsberg beleszeret egy Neal nevű amerikai fiúba.

Négyszázötven évvel ezelőtt még tartott Kőszeg ostroma. Apám egy újabb agyműtét esélyeit fontolgatja betegágyában. Andor Csaba jár föl hozzánk készülő regényéből felolvasni. Közeleg a magyar nemzeti teniszbajnokság. Anyám későbbre halasztja a nyugdíjaztatását. Néhány felsliccelt zakót kapok ajándékba Amerikából. Jurisics Miklós kapitány 28 huszárral, 18 német lovas katonával és 700 menekült fegyvertelen paraszttal védte a várat.

Rossz érzés volt felébredni a homályos délutánokon, fázósan a takaró alatt. Rossz érzés volt, mert várt még rám a tanulás, a leckeírás. Anyám kinn zörgött a konyhában. Nem lehetett elmenekülni, nem volt felmentés a hatvanas évek délutánjai alól. Feküdtem még néhány percre az óráketyegésben, aztán kikászálódtam a fürdőszoba felé.

„Most arról a személyről fogok beszélni, aki a legfontosabb és a legjobb ebben az egész történetben. Feltűnt, hogy író társaim többsége a jelek szerint gyűlöli az anyját és hosszú freudi vagy szociológiai filozófalgatásokba bocsátkoznak erről a témáról, sőt, egyesek fantáziáik központi kérdésévé teszik, vagy legalábbis ezt állítják. Gyakran elgondolkodom azon, előfordult-e már velük, akár egyszer is, hogy délután négyig aludtak, és amikor felébredtek, azt látták, hogy az anyjuk az ablakon beszűrődő szomorú fényben a zoknijukat stoppolja; vagy tértek-e már vissza úgy a hétvégék forradalmi borzalmaiból, hogy azt látták, az anyjuk csendesen, a tű fölé hajolva, angyalian lehajtott fejjel varrogatja nyomorult ingük szakadásait. – És mindezt nem a sértődöttség mártírpózában, hanem komoly odaadással a varráshoz, a helyrehozatalhoz, a kínokhoz, az ostobasághoz, minden veszteség kárpótlásához, életünk minden egyes napjának jobbá tételéhez, méghozzá már-már boldog, céltudatos elszántsággal. – És amikor hideg van, anyám magára teríti vállkendőjét, és folytatja a varrást, és a tűzhelyen örökké fő a krumpli alatt a víz. – Az idegbetegek rohamot kapnának attól a józanságtól, ami ebben a szobában uralkodik. – Én is rohamot kapok időnként, dühöngök, hogy lehettem olyan bolond, hogy elszakítottam az ingemet, elvesztettem a cipőmet, elhagytam és cafatokra szaggattam a reményt, abban a buta kis valamiben, amit vadonnak neveznek... És ha inget már nem lehetett megvarrni, anyám akkor is kimosta

és eltette, „foltozáshoz”, vagy hogy rongyszőnyeg készítéséhez használja. Némelyik rongyszőnyegében felismertem életemnek, anyám és apám életének három gyötrelmes évtizedét. Anyám még a sírt is megvarrta volna, még azt is felhasználta volna valamire, ha módja van rá. Ami az ételt illeti, semmi sem ment pocsékba: a maradék főtt krumpoli később sült szíromként jelent meg a hús mellett, a hagymafejek hagymasalátában végezték, a maradék sült húsból pompás, házi készítésű húspástétom készült. Még a régi, szakadt zsebkendőket is kimosta és megvarrta, de úgy, hogy azokba jobban lehetett orrot fúni, mint tízezer monogrammal ellátott, flancos, vadonatúj... zsebkendőbe.”

„Rémálmaimban gyakran látom magunkat, ahogy szombat reggel New Jersey-ben, a régi szeméttelen pulykás pastramit keresgélünk, vagy hogy a szekrényének legfelső, nyitott fiókja kinyílik Amerika útjain, és sorra kipotyognak belőle a selyem női alsók, a brossok, a gombokkal megtöltött fémdobozkák, a régi szalagok, a tűpárnák és púderpamacsok, a régi barették, meg a gyógyszeres dobozokból származó, apró vattapamacsok, amiket félretett, mert az is jó lesz valamire. Ki lenne képes ártani egy ilyen asszonynak? Amikor szükségem van valamire, neki van valahol egy pontosan olyan akármije – egy aszpirin, egy jégzsák, kötszer, egy olcsó spagettikonzerv a konyhaszekrényben (olcsó, de jó). Még gyertyája is volt, amikor a civilizált áram kiment.”

Gulyás József

A Fekete Angyal

(Fabatkák Annáról, Annának)

1

Esik, Anna, esik,
a rózsét
nem lehet eltörni
a hosszú esőben,
esik, de esni fog
sűrűbben is,
esik kívül, belül.

2

Ne menjünk a kocsmába,
ma ne menjünk,
fény kell most nekem
s a kocsmák
nincsenek rákapcsolva
a nagy generátorra,
sötét van ott nekem,
az én szívemnek,
Anna,
gyerünk a parkba.

3

Kis fényes talicska
ereszkedik le
az égből a völgybe,
a lejtőn hull alá.
Ez ő lesz alighanem,
a Fekete Angyal,
a mákonyos szemű,

Most válik el az ég a földtől.

Lábam a nyárból a télbe teszem.

4.

Kicsapódik a tél ajtaja.
Mondtam, ne nyisd ki
azt az ajtót,
a tél van ott,
ő lakik abban a szobában
s ott minden halott.

5

Most akartam a bárdot elásni
most akartam
felszállni Annával a hintára,
de valakinek itt
más célja van velem
s mért nélküle,
mért Anna nélkül?
Mit vétettem,
hogy nem mehetek vele többet
az állatkertbe?

Kocsmákba vittek útjaink.

Ó, már oda se mehetünk többet.

6

Emlékszel-e a parkra,
hol nyár volt, nem ősz?
Ősz most van abban,
ősz van s talán örökre.

7

Nem tudom, Anna, augusztus-e,
aki teleönti poharamat,
de azt tudom, Anna, két ember
sose szerette így önmagát.

Kedves Olvasó Tanulók!

Györe Balázs (1951) *Halálom után eltüzetni!* című könyve 2015-ben látott napvilágot (Kalligram, Budapest). Megrendítő könyv. Az anya halálának története: családregény több elbeszélővel. Autentikus naplók, levelek, az anya családi hagyatéka amerikai okiratokkal, a szocialista diktatúra dokumentumai, személyes emlékek alkotják szövegvilágát. Szeretetkeresés, boldogságigény – vallomások arról, hogyan lehet túlélni családban, családként, szeretetben vagy anélkül, egy évszázad megpróbáltatásait.

Nem kevésbé komor hangulatot áraszt **Gulyás József** (1937–2014) *A Fekete Angyal* című verse. Az elmúlásról szól. *Mi lesz holnap?* című 2000-ben (Forum, Újvidék) napvilágot látott kötetében jelent meg, de időben a hetvenes évek második felében keletkezett. Most van Gulyás József halálának évfordulója.

Bence Erika

Justin Bieber parádés visszatérése

A krobatikus előadások, két lábon járó tévékészülékek, őrzőközönség és sok zene – tömören ez jellemezte az idei MTV Europe Music Awards gáláját, amelyre Milánóban került sor. Az est legnagyobb győztese a visszatérő Justin Bieber volt, aki több kategóriában is diadalmaskodott, a nagy esélyes Taylor Swift viszont csupán egy díjat kapott. Az idei show egyik házigazdája Ed Sheeran volt, aki maga is díjakat vihetett haza, sőt a Rudimentallal kiegészülve élőben is fellépett. A gála másik házigazdája az ausztráliai Ruby Rose volt, aki nehézfűkkel szkanderezott és rengetegszer öltözött át a show folyamán.

Justin Bieber

Az este legnagyobb győztese tehát, Justin Bieber lett, aki csaknem az összes jelölését díjra váltotta. Többek között ő lett 2015 legjobb férfi előadója, a legjobb stílusú énekes és rajongóinak, a hűséges beliebereknek köszönhetően – akik az idén legyőzték a One Direction és a 5 Seconds of Summer kedvelőit – Justin nyert a legjobb rajongótábor kategóriában is. Az idei év legsikeresebb visszatérője élőben is fellépett, talpig pirosban adta elő What Do You Mean című új slágerét.

Justin mellett a közönség színpadon láthatta Macklemore-t és Ryan Lewist is, akik Downtown című daluk videoklipjét elevenítették meg mopedek, mozgó járdák és a színpad felett repkedő Eric Nally segítségével. A duó az ütős fellépést követően hazavihette a legjobb videónak járó díjat, maguk mögött hagyva ezzel a nagy esélyes Taylors Swiftet és Kendrick Lamart.

Ellie Goulding is látványos élő show-val kápráztatta el rajongóit: a szőke énekesnő egy hatalmas, szétnyíló kristályból kiemelkedve adta elő Love Me Like You Do című dalát, a táncos lábú Jason Derülo pedig a Want To Want Me című slágerét énekelte el az MTV EMA színpadán.

Az est nagy emlékezetes pillanata a legendás tenor, Andrea Bocelli produkciója volt, aki a házigazda Olaszország tiszteletére élőben adta elő a Time To Say Goodbye című klasszikust, majd pedig Tori Kellyvel

Andrea Bocelli és Tori Kelly

együtt énekeltek el Pink és Nate Ruess Just Give Me a Reason duettdalát. Az est folyamán fellépett még a Twenty One Pilots, Jess Glynne és James Bay is. A rendezvényt Pharrell Williams megindító produkciója zárta. Pharrel a Freedom című dalát énekelte el, miközben a közönség egy hatalmas, nemzeti lobogók százaiból álló zászlót tartott fel a milánói főtéren, ezáltal csatlakozva az MTV Szabadság kampányához, amelynek célja, hogy világszerte felhívja a figyelmet a jelenlegi menekültügyi válságra.

Az idei győztesek

Legjobb dal: Taylor Swift feat. Kendrick Lamar – Bad Blood
 Legjobb új előadó: Shawn Mendes
 Legjobb női előadó: Rihanna
 Legjobb férfi előadó: Justin Bieber
 Legjobb pop előadó: One Direction
 Legjobb élő produkció: Ed Sheeran
 Legjobb hiphop előadó: Nicki Minaj
 Legjobb rock előadó: Coldplay
 Legjobb elektronikus előadó: Martin Garrix
 Legjobb alternatív előadó: Lana Del Rey
 Legjobb videó: Macklemore & Ryan Lewis – Downtown
 Legjobb stílus: Justin Bieber
 Legjobb rajongótábor: Justin Bieber
 Legjobb világszínpadi előadás: Ed Sheeran
 Legjobb push előadó: Shawn Mendes
 Legjobb együttműködés: Skrillex and Diplo (feat. Justin Bieber) – Where Are Ü Now
 Video Visuality Award: Duran Duran

Ed Sheeran és Ruby Rose

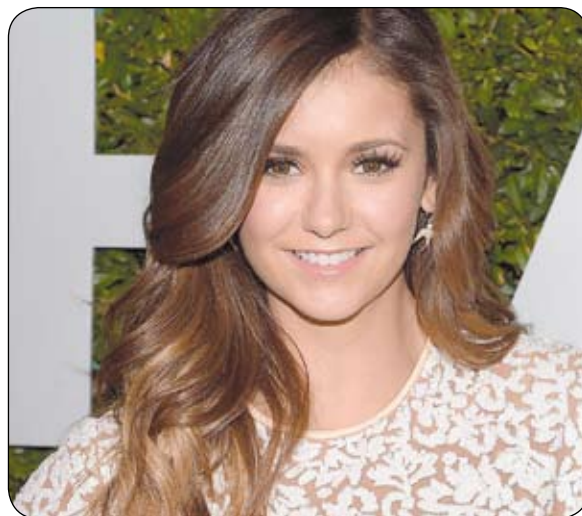
Pharrell Williams

Ismét menők

A nyolcvanas években menőnek számított Duran Duran zenekarnak ismét van oka ünnepelni. Szeptemberben megjelent a 14. albumuk Paper Gods címmel, és úgy tűnik, hogy a sikerük ennyi év után is töretlen. Az új albumot beharangozó Pressure Off az album első kislemeze volt. A dalt a zenekar a világhírű producer-zenész, Nile Rodgers társaságában írta, és a szerzemény létrejöttében Janelle Monáe énekesnő is közreműködött. A szerzeményhez egy fekete-fehér, játékos hangulatú klip is készült, amelyben az énekes, Simon Le Bon, a szintetizátoron játszó Nick Rhodes, a dobos Roger Taylor és a basszusgitáros John Taylor mellett feltűnik Monáe és Rodgers is. A Paper Gods albumon a fent említettek mellett más ismert zenészek is vendégeskedtek, köztük Mark Ronson, Mr. Hudson, Jonas Bjerre, a Red Hot Chili Peppers korábbi gitárosa, John Frusciante, valamint az énekesnő-színésznő Lindsay Lohan. A Duran Duran négy év szünet után tért vissza és a kritikusok szerint az új album a legjobb munkáik közül való.

Légiutas-kísérőt játszik

Nina Dobrev nemrég azt nyilatkozta, hogy soha nem tér vissza a Vámpírnaplók című sorozatba, de ez nem jelenti azt, hogy felhagyna a filmezéssel. Ezt támasztja alá az is, hogy a színésznő Peter Hutching rendező legújabb filmjében egy stewardess, Izzy bőrébe fog bújni, aki természetesen a főszereplő szerelme lesz. A Vámpírnaplók egykori Elena Gilbertje így együtt játszik majd Maisie Williamsszel (akit a Trónok Harcából ismerhetnek a televíziózók) és a főszereplőt alakító Asa Butterfielddel (akit a Végjáték című sci-fiben is láthattunk). A történet egy hipochonder főiskoláról szól, aki a legnagyobb félelmeivel kénytelen szembenézni. A 2016-ban mozikba kerülő alkotás az Arrivals címet kapta, a forgatásokat pedig télen kezdi Dél-Afrikában. Nem kell viszont a rajongóknak jövő évig várni, hogy láthassák Ninát, hiszen megjelenik a The Final Girls című filmben is, amelynek a napokban van a premierje.

Harry Potter a színpadon

J. K. Rowling még mindig Harry Potter világában él, így a varázslótanonc rajongóit egy újabb történettel örvendezteti meg, amely ezúttal színpadi produkcióként kelti életre a mágikus világot. Az előadás viszont nem Harry, Ron és Hermione jövőjéről szól, az új történet Harry és Ginny fiatalabbik fiát, Albus Severus Pottert helyezi középpontba. Mint a Harry Potter és a Halál erekléi végén értesülhettünk: 19 évvel a Roxfort ostroma után a történet főhőséből háromgyermekes apa lett, akinek kisebbik fia éppen az első roxfordi útjára indul. Rowling innen kezdi gombolyítani a történet fonalát. Az előadás a Harry Potter és az Elátkozott Gyermek címet kapja. Jövő nyáron kezdik játszani Londonban a Jack Thorne forgatókönyvíró és John Tiffany rendező munkájának köszönhetően.

Szörnyeteggé válik

A Panic At The Disco együttest bizonyára megihlette a Halloween ünneplése, az Emperor's New Clothes című szerzeményhez készített klipben ugyanis Brendon Urie, a frontember egy ijesztő szörnyeteggé válik. Nem hiába a merész és látványos húzás a zenekar részéről, az Emperor's New Clothes ugyanis az előfutára a január 15-én megjelenő új lemeznek, a Death of a Bachelornak. Az énekes egy interjúban arról szólt, hogy az új szerzeménnyel azon időkre emlékezik vissza, amikor gyerekként magányosan töltötte az idejét, és nagyon sokat segített neki a zene. A videót Daniel Cloud Campos rendezte, és a zenekar korábbi This is Gospel című dalához forgatott klipje szolgált hozzá ihletésül.

Korlátlan tárhely a fotóknak

Mindössze öt hónappal az elindulása után mérföldkőhöz érkezett a **Google Photos**: 100 millió aktív felhasználója van havonta. A százmilliós szám persze nem mérhető össze az Instagram 400 milliójával, nem is beszélve a Facebook egymilliárdjával, de például összehasonlítható a Flickrével, amelyet – a legutóbbi adatok szerint – 112 millióan használnak. A siker egyik oka, hogy kevés a piacon a kifejezetten fényképek háttértárolását megoldó szolgáltatás, tulajdonképpen csak a Flickr van és az iCloud.

A 100 milliós felhasználói szám elérésének a tiszteletére a Google megosztott néhány érdekességet a szolgáltatással kapcsolatban. Például azt, hogy a top 10 legtöbbet fényképezett téma között ott van az égbolt,

a tengerpart és a hegyek, vagy hogy Párizs a legtöbbször lefotózott város, majd New York és Barcelona következik. Kutyákat sokkal többet fotózunk, mint más állatokat, illetve a legtöbbször megörökített esemény az esküvő. Az emberek fotózása után a legszí-

vesebben ételekről készítünk felvételeket. A Google egyébként 3720 TB-nyi tárhelyet tart fenn a fényképek számára. Ez annyi, mintha 637 éven keresztül mindennap fotókkal töltenénk meg egy 16 GB-os okostelefont. (hvg.hu)

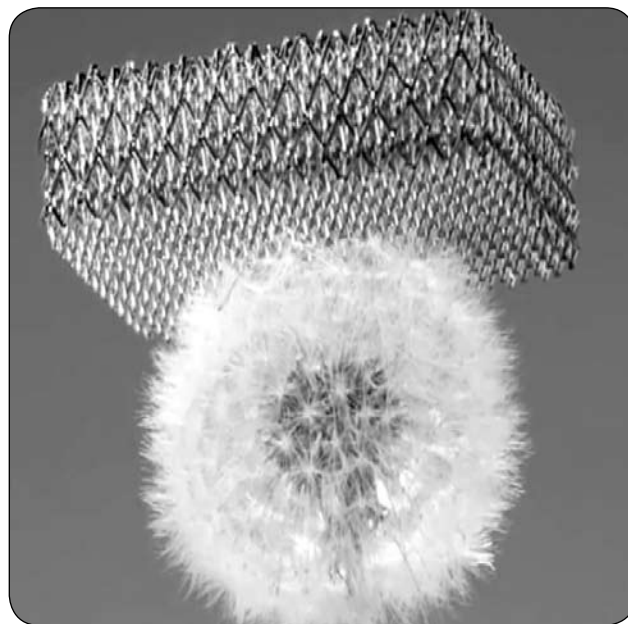
Háromszázmillió évvel előbb alakult ki az élet a Földön?

A héten napvilágot látott kutatások szerint a kristályokba zárt grafitnyomok szolgálnak bizonyítékkal arra, hogy az élet több százmillió évvel korábban alakult ki a Földön, mint ahogy azt eddig gondolták. Korábban a kutatók úgy vélték, hogy az élet 3,8 milliárd évvel ezelőtt jelent meg a Földön. A tudósok azonban most rácáfoltak erre a tényre, mert cirkon kristályokba zárt grafitnyomokra bukkantak Nyugat-Ausztráliában, a Jack Hills-hegységben. Ez a felfedezés azt jelenti, hogy röviddel a Föld születése után az élet is kialakulhatott a bolygón. Ez számokban mérve annyit tesz, hogy az élet már háromszázmillió évvel korábban, azaz 4,1 milliárd évvel ezelőtt megjelenhetett a Földön.

A felfedezés, miszerint a grafit ősi kristályokba ragadva maradt fenn, azt bizonyítja, hogy az élet szinte azonnal, a Föld kialakulásával egy időben megjelent. A grafitról azt feltételezik, hogy biológiai eredetű, mivel a szén 12-es tömegszámú izotópjával dúsított, amely első organizmusok jelenlétére enged következtetni. Eszerint el lehet vetni azt az elméletet, amely azt állítja, hogy a Föld a születése pillanatában sivár és száraz volt – fűzték hozzá a kutatók. (mno.hu)

Elbírja a pitypang a fémet?!

A valaha ismert legkönnyebb fémet fejlesztette ki a Boeing. A légiipari cég által létrehozott, mikrorács névre keresztelt könnyű anyag 99,9 százaléka levegő, és nagyon rugalmas. A mikrorács leginkább egy fémrugókból készült, összenyomható szivacsra hasonlít.

A Boeing – hogy bizonyítsa, valóban rendkívül könnyű anyagot hozott létre – egy pitypang tetejére helyezte a mikrorácsot. Elképzelhető, hogy a szuperfémet a jövőben repülőgépek és egyéb járművek gyártásánál is használni fogják.

Különleges kiadvánnyal készülnek

A Placebo brit zenekar augusztusban egy különleges, akusztikus koncertet adott, az erről készült felvétellel pedig még az idén megörvendezteti a rajongóit. A jelenleg Brian Molko (énekes, gitáros) és Stefan Olsdal (basszusgitáros, billentyűs) alkotta formáció nemcsak jól megszokott turnézenészeivel, valamint ideiglenes dobosukkal, Matt Lunnal, hanem nagyzenekari kísérettel kiegészülve adott meghitt koncertet Londonban, egy mindössze százötven férőhelyes stúdióban. A körülbelül egy órán át tartó fellépésre több, korábban sosem hallott, valamint akár több mint egy évtizede nem játszott dalokkal készültek. A koncert akkora sikert aratott, hogy hamarosan az egész koncertfilm a boltok polcaira kerül.

A Placebo húszéves karrierje során eddig egyébként két koncertfilmmel örvendeztette meg a rajongóit; a legelső a 2004. március 15-én megjelent *Soulmates Never Die (Live in Paris 2003)* volt, ezt a zenekar egyik legnagyobb sikerének számító *Sleeping With Ghosts* elnevezésű turné során filmeztek. Ezt követte a 2011. október 31-én megjelenő *We Come In Pieces*, me-

lyet a *Battle For The Sun* turnét lezáró koncerten rögzítettek a londoni Brixton Academyben.

Az augusztusban adott koncert felvételének megjelenési dátuma Európában november 27-e – ugyanezen a napon a német MTV is műsorra tűzi a zenekar koncertjét –, az amerikai rajongóknak azonban egészen december 18-áig várniuk kell a megjelenésre. Addig is az egész karrierjük egyik legismertebb kislemezes dalának, a *The Bitter End*-nek a felvételét megosztották a legnagyobb videómegosztón. A kiadványról Brian Molko nyilatkozott egy interjúbán:

– Valami rendkívülit akartunk csinálni, ami kihívást jelent a számunkra. Maga a folyamat érdekes volt, mert alkottunk valami újat, miközben előadtunk. Ez egy olyan dolog, amit sose csináltunk ezelőtt. Az előadás és az alkotás egyidejű folyamata teljesen új volt számunkra. Hónapokon át készültünk erre. Folyamatosan dolgoztunk a dalokon, mert ez egy teljesen ismeretlen terület számunkra, kívül esik a komfortzónánkon. Az MTV Unplugged lehetőséget adott arra, hogy felfedezzük az

akusztikus, és sokkal inkább tapasztalaton alapuló oldalát a zenénknek, és hogy néhány olyan dalt is eljátsszunk, amelyet így ezelőtt még soha – mondta a frontember.

Íme a dallista

1. Jackie (Sinéad O'Connor Cover)
2. For What It's Worth
3. 36 Degrees
4. Because I Want You
5. Every You Every Me (Feat. Majke Voss Rome aka. Broken Twin)
6. Song To Say Goodbye
7. Meds
8. Protect Me From What I Want (Feat. Joan as Police Woman)
9. Loud Like Love
10. Too Many Friends
11. Post Blue
12. Slave To The Wage
13. Without You I'm Nothing
14. Hold On To Me
15. Bosco
16. Where Is My Mind? (The Pixies Cover)
17. The Bitter End

A vágató könnyűlovasok fél évezrede

Az 1712-től 1814-ig terjedő korszak a huszárság hőskorának tekinthető. Ez alatt az évszázadnyi időszak alatt csaknem minden európai országban létrejöttek huszárezredek, mindenütt kialakult a huszár viselete, korszerűbbé vált a felszerelése.

Mintegy ötszáz éve a könnyűlovas magyar katonákat nevezik huszároknak. Az elnevezés valószínűleg az olasz corsaro (jelentése vágató, futár) szóból ered, mellyel talán a 14. században Itáliában nagy számmal zsoldosként szolgált könnyűlovas magyar katonákat illették. A huszár alakja a 15. századi forrásokban jelenik meg, mint páncél nélküli, legfeljebb sisakkal ellátott, lándzsás, pajzsos lovas vitéz. Az 1848/49-es szabadságharc csatáiban kiemelkedő bátorságukról tanúbizonyságot tettek. Az első világháború lovasrohamaiban vitézül harcoltak, és még a második világháborúban is szembeszálltak a modern fegyverekkel és tankokkal.

Huszár díszöltözetben 1830 táján

Az 1914–1918 évek közötti huszárok ruhája

Ezredesi dolmány

A vitézségükről ismert huszárok öltözkéje egyedi volt, nem csak a bátorsága. Az alábbiakban erre próbálunk rámutatni. Sok ismeretlen szóval találkoztok majd, de a szótárakban, valamint a Wikipédián megtaláljátok a megfelelő magyarázatot. Képeink is útmutatóul szolgálnak.

Már a XVIII. század végén bizonyos előírások szabályozták a fegyverek és az egyenruha színét, sőt méretét és anyagát is. Az 1751-es öltözködési szabályzat szerint a *kucsma* tíz hüvelyk; a dolmánynak olyan a hossza, hogy

az öv alól egyhüvelyknyi látszódik ki belőle. A *dolmány* gombolása-zsinórozása hatsoros, a huszáregyenruhára összesen 30 rőfnyi (kb. 20 méter) zsinórt kell verni.

A császári huszárruha színének eredetileg a kéket szánták, de az 1677-ben keletkezett előírás a sötétkéket és a sötétzöldet jelöli meg alapszínként; a nadrág színét az ezredtulajdonosokra bízta. A huszári **körköpeny** színe fehér.

A hosszú utakon az egyenruhát azzal kímélték, hogy a nadrág és a csizma fölé egy vászonból szabott nadrágot (sarivari) húztak.

A legdíszesebb a magyar huszárvisolet

A legszebb és legdíszesebb huszárvisoletnek a magyar nemesi testőrség egyenruháját tekintették: zöld dolmány, piros nadrág, mindkettő sűrű ezüst *sújtással*, sárga csizma, medvebőr süveg kócsagtollal, párdubcőr *kacagány* és fehér *körgallér*. A magyar huszároknál 1767-ben *csákó* váltotta fel a kucsmát, s 1802-ben sima csizma, zsinórozás nélküli kényelmes zeke kerül a dolmány mellé. Utóbbit a tiszték csak laktanyai szolgálatban viselhették.

Fegyverzet

Huszárlónak nem az istállóban, hanem a pusztán, füves sztyeppén nevelt, fürgé, melegvérű ló vált be, tehát az arab fajokkal kereszte-

zett magyar, lengyel, orosz ló volt a legalkalmasabb a huszárnak. Az ilyen ló jól tűrte a fagyot és a forróságot, átúsztatta a folyót, felkapaszkodott a hegyre is, és kitartó volt a hosszan tartó attackban (lovasroham) is. Maga Napóleon is elcsodálkozott azon, hogy az orosz dragonyos dandár lovai olyan hosszú vágta után sem fulladtak ki, amilyenben a francia lovak mindig használhatatlanokká váltak. A huszárló hátára rendszerint kis termetű ember került: a nehéz, megtermett lovas ritkán volt alkalmas huszárnak.

A dobszó és a trombitahang

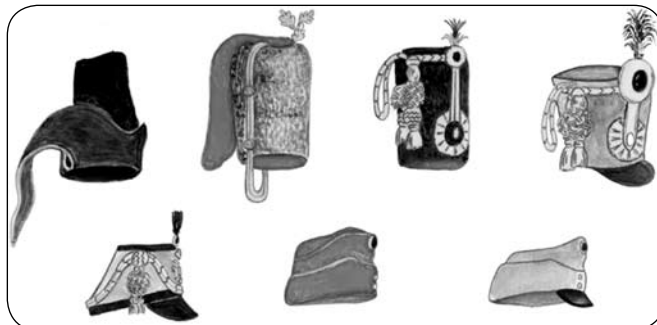
A huszárcsapat figyelmeztető és hívőjeleit eleinte dobolták. A huszárdobos a nyereg elé szíjazott dobokon verte a jelet ébresztőre, gyülekezésre, rohamra. Később – elsősorban a magyar huszárezredekénél – trombitaszóval adtak jelt a támadásra. A csata utáni hívőjel ugyancsak trombitán hangzott fel, ennek dal-lama cseng vissza mindmáig a Rákóczi-induló kezdő ütemeiben.

Milyen fegyvereket használtak?

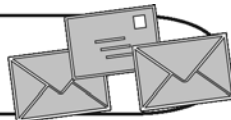
A kardon kívül csak a karabélynak és a pisztolynak volt jelentősége. A franciáknál előfordult a mousqueton, egy kartács-szerű lőfegyver, amelyet csak minden 11. lovas kezelt.

Balról honvéd tábori sapka, középen honvéd gyalogos és jobbról huszártiszti csákó

A huszárcsákó kialakulásának fázisai

Hamuban sült pogácsa és népmesemondás

A Smile Nagycsaládosok Egyesülete az idén népmesemondó versenyt és rajzpályázatot is szervezett. A mi osztályunkból Réka, Immanuella és én jelentkeztünk a pályázatra.

A versenyre sokat készültünk, és vártuk a napot. A vetélkedőt október 22-én, kedden 18 órától tartották meg a Városi Könyvtár olvasótermében. Aznap a tanító néni előbb hazaengedett minket az iskolából, hogy el tudjunk készülni. Óvodások és általános iskolások vettek részt a versenyen. Először az óvodások versenyeztek, utána az első és második, majd a harmadik és negyedik osztályos tanulók. A mi osztályunkból **Perlaki Réka** A vénasszony és a halál című népmesét, **Hajmási Immanuella** az Együgyű Erzséket, én pedig Losonc András A szegény ember és az ördög című meséjét mondtam el. Amíg a zsűri eldöntötte, hogy ki lesz az első, második és harmadik helyezett, addig mi kimehettünk az előcsarnokba. Kaptunk hamu-

Losonc András

Hajmási Immanuella

ban sült pogácsát, szörpöt, meg egy kis édességet. Szünet alatt kiosztották a rajzverseny díjait. A mi osztályunkból **Kovács Adrianna** rajza harmadik helyezést ért el. Amikor a szünetnek vége lett, mi, negyedik osztályosok következünk. Én remegtem a színpadon az izgalomtól, de azért elmondtam a mesét. Következett az eredményhirdetés. Sajnos mi nem értünk el helyezést, de különdíjat kapott a mi iskolánk tanulója, **Zemkó Lara** 3. osztályos tanuló.

Ez a nap nagyon izgalmas és tanulságos volt.

Losonc András, 4. osztály, J. J. Zmaj iskola, Szabadka

Perlaki Réka

Zemkó Lara

Díjazottak a Magyar Tanszék ünnepén

Október 21-én került sor az újvidéki Bölcsészettudományi Kar Magyar Tanszékének tanszéknapi ünnepségére. Erre a jeles eseményre meghívást kaptak azok az általános és középiskolás diákok, valamint felkészítő tanárai, akik a 2014/2015-ös tanévben 1. helyezést értek el a köztársasági magyar nyelvi és nyelvhelyességi versenyen. A szabadkai Október 10. Általános Iskolából **Sebastian Áron** és tanárnője, **Körmöndi Aranka** részesült ebben a kitüntetett figyelemben és ajándék könyvcsomagban.

Kovács Adrianna díjazott rajza

Szavazzunk!

Egyfajta játékra szólítunk benneteket, amelyhez nem kell más, csak jókedv és internet. Szeptemberben a Fruška gora/Tarcal kapott legtöbb szavazatot tőletek, így a legvonzóbb helyé „nyilvánítottuk” Vajdaság három élőhelye közül. Októberben az újvidéki Vojvodina bizonyult e-mailben leadott szavazataitok alapján a legnépszerűbb szerbiai focisapatnak. Inter-

netes játékunk folytatódik, novemberben arra keressük a választ, hogy melyik az a sport, amelyet legszívesebben űztök:

1. atlétika
2. röplabda
3. úszás
4. foci

Szavazataitokat egész hónapban várjuk a jopajtas.szerk@magyarszo.com e-mail címre.

Hogyan bánsz a pénzzel?

Vajon vissza kell-e fognod magad, vagy megengedhetsz magadnak egy kis költekezést?

A felsorolt állítások közül hány igaz rád?

1. Még sosem spóroltam meg egy fillért sem a zsebpénzemből.
2. Sosem tudom megállni, hogy ne vegyek meg valamit, ami olcsó, még akkor sem, ha igazán nincs rá szükségem.
3. Ha elfogy a zsebpénzem, egyszerűen kérek még a szüleimtől.
4. Minden hónapban mínuszban vagyok.
5. Ha a barátaim koncertre, bulizni, enni mennek valahová, akkor is velük tartok, ha tudom, hogy nem engedhetném meg magamnak.
6. Fogalmam sincs, hogy mennyit költenek a szüleim a rezsire, és nem is érdekel.
7. A szüleim spórolnak helyettem azzal, hogy kevesebb zsebpénzt adnak.
8. Ha nincs pénzem a mozira, akkor megkérem a barátaimat, hogy adjanak kölcsön.
9. Még drágább holmikra – mint az iPod, vagy egy drágább ruha – sem spórolok: azokat kérem a születésnapomra.

Értékelés

0–3 igaz: Spóroló bajnok

Te aztán tudsz vigyázni a zsebpénzedre. Képes vagy arra, hogy ne költekezz, hanem inkább spórolj. Nem költesz fölösleges holmikra – igaz, olyanokra sem, amelyeket talán megengedhetnél magadnak. Egy kis lazulás megengedett az anyagiak terén is, hiszen az is feltölthet jókedvvel, ha megveszel magadnak valamit, amire nagyon vágyasz.

4–6 igaz: Jut is – marad is

Ha nagyon szeretnél valamit, akkor képes vagy spórolni rá, de nem tagadod meg magadtól a közös bulikat, mozizásokat a barátaiddal. Így aztán jut is, marad is – megtalálod az egészséges egyensúlyt. Csak így tovább: a fölösleges holmikra mondj nemet, de ha valami megtetszik, ami nagy örömmel tölt el, akkor ne sajnáld rá a pénzt!

7–9 igaz: Fogd vissza magad!

Te aztán nem sajnálsz a pénzt magadtól: mindent megvásárolsz, amihez épp kedved van. Ha pedig nincs rá pénzed, akkor kölcsönkérsz, és egy csöppet sem zavar, ha emiatt lenullázod magad. Sőt az sem izgat, ha adósságba hajszolod magad. Érdemes már most tudatosan figyelned arra, hogy bizonyos helyzetekben visszafogd a kiadásaidat.

Horoszkóp

Kos

Minél jobban igyekszel elkendőzni valamit, annál kíváncsibbá teszel másokat. Legyél őszinte, hiszen semmi sincs, amit szégyellned kellene, bármit is mondanak mások!

Bika

Sokat aggódsz valaki miatt, de úgy tűnik, sokkal jobban veszi az akadályokat, mint ahogyan azt gondoltad róla. Most már csak arra kell figyelned, hogy a saját helyzeted is jól alakuljon.

Ikrek

Nagy kő esik le a szívedről, amikor valami végre sínre kerül, és úgy tűnik, a tervek szerint haladnak a dolgok. Néhány váratlan fordulatot még tartogat az ügy, de ezekkel már megbirkózol.

Rák

Valaki mintha olvasna a gondolataidban, pontosan azt mondja, amit hallani szeretnél. Legyél óvatos, mert gyanús, ha valaki ennyire próbál hozzád simulni! Lehet, hogy akar tőled valamit.

Oroszlán

A régi sebek lassan begyógyulnak, és úgy tűnik, ismét rád mosolyog a szerencse. Ráadásul a szerelmi életed is kezd úgy alakulni, ahogyan azt te szeretnéd. Ez tényleg a te napod lehet.

Szűz

Igyekszel nem venni tudomást valamiről, de ez nem fogja megoldani a helyzetet. Mindenképpen foglalkoznod kell a dologgal, akkor is, ha nem tetszik, hogy szóba kell hoznod a témát.

Mérleg

Egy nehéz helyzetben valaki közelsége az, ami segít átvészelni a dolgokat, és tartja benned a lelket. Ne feledd azonban, egyedül is elég erős vagy ahhoz, hogy megállj a lábadon!

Skorpió

Valaki hallani sem akar arról, hogy te adj neki tanácsokat, pedig okos dolgokat tudnál mondani. Ha a maga feje után megy, akkor az az ő döntése, nem tehetsz mást, mint hogy ezt tiszteletben tartod.

Nyilas

Valameddig te is hajlandó vagy engedni, és igyekszel rugalmas is maradni, de ez még nem jelenti azt, hogy bármire igent mondanál. Elváród, hogy ne csak te tegyél erőfeszítéseket.

Bak

Most még alakulásra várnak a dolgok, de kezdenek körvonalazódni előtted a terv részletei, és már azt is tudod, mit szeretnél tenni. Ha ehhez társat is találsz, megállíthatatlanok leszel.

Vízöntő

Lassan lecsillapodnak a kedélyek, de attól tartasz, hogy valakiben esetleg még mindig maradt valamennyi rossz érzés. Ne erőltess semmit, hagyd, hogy ő szóljon, amikor készen áll erre.

Halak

Próbálsz kézben tartani a dolgokat, de egyelőre túl sok felé kellene figyelned, ez pedig neked is nagy kihívást jelent. Várj, amíg egy kicsit tisztul a kép, és akkor lépj a tettek mezejére!

„Kedves Bizalmas sorok!

Az én gondom óriási, ezért fordulok hozzád tanácsért. 14 éves vagyok, és a nyár óta járok egy fiúval, akibe nagyon szerelmes vagyok, és akivel nagyon közel állunk egymáshoz. Amikor csak lehet, együtt vagyunk. Ő két évvel idősebb nálam. Nemrégiben azt vettem észre, hogy amikor a barátnőimet hívom találkozóra, mindig találunk kifogást, és úgy tűnik, mintha kerülnének is az iskolában. A fiúmnak nagy társasága van, én viszont nem tudok miről beszélgetni a barátnőimmel. Mintha unalmas lenne nekik az, amiről beszélek. Kezdem rosszul érezni magamat a bőrömben, mert a suliban sokszor magányos vagyok, mert ilyenkor nincs velem a fiúm. Nem tudom, mit tehetek még a barátnőimnek azon kívül, hogy már mondtam nekik, nem hathat a barátságunkra az, hogy nekem van fiúm. Mégis mintha ezt ők nem értenék. Mit tegyek, hogy újra jól meglegyek a barátnőimmel is? Kérlek, segíts!

Tarka lepke"

Válasz:

Kedves Tarka lepke!

Ha figyelmesen újraolvasod a saját leveledet, láthatod, hogy a gondjaid forrását, már fel is tártad. Részben a te új kapcsolatod az, ami megrontotta a baráti viszonyod a barátnőiddel. A szakadásra nem azért került sor, mert neked van fiúd, nekik viszont nincs, hanem azért, mert kevesebb lett a közös téma, amelyről beszélgethettek, amely összeköt benneteket, hisz sokkal kevesebb időt töltetek együtt az iskolán kívül. Az iskola, a tanulás, a tanárok, az osztálytársak az a téma, amely közös ebben a pillanatban. Hiszem, hogy akkor is, amikor együtt vagytok, te arról beszélsz a legtöbbet, ami ebben a pillanatban a figyelmedet, az érzéseidet, a gondolataidat leköti, az pedig a fiúd, az érzéseid iránta, a közös események. Ez csak a tiéd, és őket kevésbé érdekli. És mivel ilyenkor másról sem tudunk beszélni, mint az érzéseinkről, áradozunk a szerelmünkről, hiszem, hogy ez egy idő után unalmas is lett számukra. Mivel mindenki más-más tempóban fejlődik, ezzel az érdeklődési kör is változik, ezért új keletkezett köztetek. Az új tudod áthidalni, ha egy kicsit több időt töltesz a barátnőiddel. Ápolj velük a barátságot! Az iskolán kívül is legyél velük többet együtt. Ne csak a fiúra és az ő társaságára támaszkodj, mert akkor előbb-utóbb valóban magadra maradhatsz. Úgy, ahogy a fiúd továbbra is ápolja a barátságait, te is ápolj a te saját, különálló kapcsolataidat! Neked is legyen meg azért a saját kis baráti köröd, a közös barátok mellett! Ha erre odafigyelsz, nem csak kizárólagosan a fiúval és társaságával töltöd az idődet, hanem a te barátnőiddel is, biztos, hogy mindketten elégedettebbek, boldogabbak lesztek együtt és külön-külön is.

„Kedves Bizi!

Nyolcadikos lány vagyok, és van egy nagy gondom. Már napok óta semmire sem tudok odafigyelni, és jó pár álmatlan éjszakám volt miatta. Volt egy fiúm, akivel nemrégiben szakítottam, főleg azért, mert a szüleink nagyon jó barátságban vannak, és ez sokat rontott a kapcsolatunkon. A volt fiúm azzal jött, hogy ő engem még mindig szeret, és szeretne újra járni velem. Nem tudom, mit is válaszoljak neki, mert én úgy érzem, hogy még mindig nagyon jó barátok vagyunk, és ez számomra nagyon fontos. Nem tudom, hogy mit tegyek. Találkozzak vele még egyszer? Kezdek-e vele újra járni, vagy ne? Kérlek, segíts!

Sari"

Válasz:

Kedves Sari!

Ha hiszed, ha nem, te már megválasztad a kérdést, amelyet hozzád intéztél. Vedd a kezébe újra a leveledet és figyelmesen olvasd el, hogy mit is írtál benne! Pl.: „... úgy érzem, hogy még mindig nagyon jó barátok vagyunk”. Ami fontos, hogy sokat jelentetek egymásnak, vonzalom létezik köztetek. Próbálkoztatok azzal, hogy több legyen köztetek, de időközben kiderült, hogy nem mennek a dolgok. Sokszor megesik, hogy idővel elhalványulnak az érzéseink, amikor jobban megismerjük egymást, több időt töltünk együtt. Nálad a barátság maradt meg. Fontos, hogy a fiút ne ringasd hiú reményekbe. Ne csapd be sem a fiút, sem önmagadat, azzal, hogy újra randevúztok, és ismét elkezdtek járni, hisz te nem olyan érzéseket táplálsz iránta. Így mind a ketten nyitottabbak lesztek az újabb kapcsolatokra, ismeretségekre. Egyben nagyon is biztos vagyok, a szüleitek semmi esetre sem engedik meg maguknak, hogy a gyerekeik közötti viszony megrontsa a barátságukat. Örüljetez neki, hogy barátok lehettek, igyekezzetek, hogy így maradjon a jövőben is, annak ellenére, hogy valószínűleg egy időre hűvös szelek fújnak majd köztetek az elutasítás után. A baráti, jó viszonyt pedig úgy lehet elérni, ha őszintén megbeszélitek a dolgokat egymással.

„Kedves Bizi!

Kérlek, adj tanácsot, mert nagyon boldogtalan vagyok az utóbbi napokban. Rettenetesen szégyellem magamat, és napok óta ki se dugom az orrom a házból emiatt. Az iskolába is apukám visz kocsival. Hogy miért van ez? Azért, mert van egy fiú, aki évek óta nagyon tetszik, akibe szerelmes vagyok. Végre összeszedtem a bátorságomat, megállítottam, és randevúra hívtam, mondtam neki, hogy szeretnék vele találkozni. Ő ott a helyszínen, gondolkodás nélkül nemet mondott. A legrosszabb az, hogy kinevelt. Azóta is, bármikor találkozunk, nevet. Ez pedig sűrűn van, mert egy iskolába járunk. Nagyon szégyellem magamat! Mit tegyek?

Fóka baby"

Válasz:

Kedves Fóka baby!

Sajnos az életben megtörténik, hogy nem úgy sülnek el a dolgok, ahogyan szeretnénk volna, csak azért, mert nem jól mértük föl a helyzetet. Ez történt veled is. De annak ellenére, hogy a próbálkozásod balul sült el, a fiú elutasított, nagyon bátor voltál, vállaltad a kockázatot. Az meg már más lapra tartozik, hogy a fiú tapasztalatlanságában, és éretlenségében, meglepettségében (mert valóban meglepted, nem számított erre), viselkedésével megbántott téged. Kár, hogy nem tudott másként viselkedni, de az is biztos, hogy zavarban egy másik fiú is hasonlóan viselkedett volna. De az is lehetséges, hogy egy másik fiú, akinek te is tetszel, vette volna a lapot. Valószínű, hogy a fiú eddig még soha senkit nem hívott meg találkára, és őt még nem nevelték ki, nem okoztak neki fájdalmat, nem érezte magát megszégyenülve. Amit megtehetsz, hogy jobban érezd magad, hogy ha legközelebb találkozol vele, és elneveti magát, te is nevezz, és mondd meg neki, hogy valamikor nagyon tetszett, de most már örülsz neki hogy nemet mondott!

A legjobb bakancslistás dolgok!

Rengeteg dolog van az életünkben, amelyeken nem változtathatunk. Ilyen például a szemünk színe vagy a családuink. De azon változtathatunk, hogy milyen minőségű életet élünk. Ahogy a mondás is tartja: „Nem az számít, hogy mennyi év volt az életedben, hanem mennyi élet volt az éveidben.” Ezért következik néhány dolog, amelyet neked is érdemes megtenned.

Legyél iszonyúan elszánt!

Legyen szó bármiről, csinálj igazi szenvedéllyel, és soha ne add fel! Állj ki az igazadért, és harcolj kitartóan azokért a dolgokért, amelyeket meg akarsz valósítani!

Mindegy, hogy a rasszizmusnak akarsz véget vetni, meg akarod menteni a delfinpopulációt, vagy a karriered során létre akarsz hozni egy sikeresen működő vállalkozást – a szenvedély lesz az, ami nélkül nem lehet végigcsinálni, és ami mindig is motiválni fog.

Marie Curie sem úgy kapott két Nobel-díjat, hogy egyszerűen csak szerette a kémiát, hanem arra tette fel az életét, és maradandót alkotott.

Ments meg egy állatot!

Ez egy önzetlen és csodás dolog, egy igaz barátot is kapsz magad mellé, amely ezért

örökké hálás lesz neked, és mindig feltétel nélkül fog szeretni.

Fogadj be egy kóbor kutyust vagy macskát, vagy hozz el egyet a menhelyről! Erre a dologra mindig is büszke lehetsz majd, és sokat fog hozzátenni a személyiségedhez.

A legszebb dolgokat tényleg nem lehet pénzzel megfizetni, amit pedig egy ilyen kisállattól kaphatsz, arra örökké emlékezni fogsz.

Járd a természetet!

Persze ne feltétlenül akkor, amikor zuhog az eső, fúj a szél és hideg van. De ősszel is akadnak olyan napok, amikor bár hűvös van, de süt a nap. Ilyenkor igazán kellemes kikapcsolódást nyújthat néhány óra barangolás a természet lágy ölén. Akár egyedül, akár társasággal, akár a kutyusoddal mész, a friss levegő biztosan jót fog tenni neked is.

Ezalatt bírd ki, hogy nem nyomkodod a mobilodat. Helyette inkább hallgasd, ahogy a fák suhognak, ahogy a levelek peregnék le róluk, na és az az igazi őszi illat!

Egy ilyen séta során remek alkalom nyílik arra, hogy összegyűjts néhány érdekes levelet vagy termést. Segítségükkel az őszi hangulatát a lakásodba is becsempészheted.

Legyél kreatív!

Ha benned is ott lakozik a művészlélek, akkor érdemes inspirációt merítened a természetből. A hulló levelek, az érdekesebbnél érdekesebb formák és a különleges színek egész biztosan meglehetnek téged is.

Ha nincs túl jó kézügyesség a festéshez vagy a rajzoláshoz, akkor sem kell elkeseredned: készíts csodás, inspiráló fotókat a tájról! Ki tudja, talán új hobbira vagy hivatásra lersz.

Az mindenesetre biztos, hogy a nyugalomban eltöltött órák teljesen feltöltenek, főleg, ha termoszban forró teát is viszel magaddal.

Ha nagyon mogorva az idő, kreatívkodj otthon! Köss magadnak egy új sálát, dobd fel néhány kiegészítővel a megunt ruháidat, vagy készíts egy csodaszép ajtókopogtatót! A lényeg, hogy engedd szabadjárja a fantáziád!

Ideje eloszlatni néhány tévhitet a természetes hajápolásról. Akár a hajad hosszúsága, akár a töredezett hajvégek aggasztanak, tudd meg, melyek a leggyakoribb mítoszok!

A hajvágások kihagyása a leggyorsabb módja a haj megnövesztésének – Tévedés

Még ha költséges is minden hónapban meglátogatni a fodrászt és levágni a hajad, ez a kulcs ahhoz, hogy hosszúra nőjön a hajad, miközben minden hajszálad erős

és egészséges marad. A töredezett hajvég és az igénybevett fejbőr miatt a hajad ritkábbnak és szálszáknak fog tűnni. A hosszú hajnak mindig dúsnak kell lennie, és nem jó, ha a vége felé elvékonyodik. Ha 6–8 hetente elmész a fodrászodhoz egy hajvágásra (még ha csak fél centit is kell levágni), az csodát tehet a hajadnál.

Ha gyakran mosod a hajad, egészségesebb lesz – Biztosan nem

Egy ősrégi mítosz, hogy a gyakoribb hajmosás szinonima a természetes hajápolásra. Akár hiszed, akár nem, a gyakori samponhasználat olyan kopást előidéző hatóanyagoknak teszi ki a hajadat, amelyek inkább bizonyulhatnak károsnak, mint előnyösnek. Tehát ha még mindig túl sűrűn mosol hajad, jobb lenne, ha csak hetente egyszer-kétszer tennéd.

Az életmódom nincs hatással a hajamra – Ki mondta?

Hidd el, a hajad egészségi állapota igenis összefügg az életstílusoddal olyan módon, amire nem is számítasz! Éppen ezért olyan fontos, hogy kerülj az egészségtelen étren-

det, amikor csak lehetséges! Az ételektől az étrend-kiegészítőig minden, amit elfogyasztasz, hatással van arra, hogy néz ki a hajad, a bőrod és a körmöd. Fogyassz olyan ételeket, melyek jó hatással vannak hajkoronádra, meglátod, az eredmény szembetűnő lesz!

Egy kis hő még sosem ártott senkinek – Csak a hajadnak

Hiába szeretjük a hajvasalót és a hajszárítót, ha folyamatosan perzselő hőmérsékletnek van kitéve a haj, az nem kívánt, töredezett hajvéghez vezethet. Az emberek azt hiszik, mindennap kivasalhatják a hajukat, anélkül, hogy ez hatással lenne a hajuk egészségére. Ha naponta extrém hő éri a haját az töredezett hajhoz és hajvesztéséig vezethet.

A hajam hidratálása zsirossá és laposá teszi azt – Nem feltétlenül

A hajad hidratálása a kulcs a természetes hajápoláshoz, és csökkentheti a hajhullást. Az első számú ok a hajhullásra a gyulladás. Ha nem hidratálsz, a hajad száraz lesz, és enyhén gyulladt, így csökken a hajszálok átmérője is.

Az Al-Duna Szerbia egyik leginkább magával ragadó vadregényes tája. Nemcsak a természeti látnivalók teszik különlegessé ezt a vidéket, hanem épp a földrajzi adottságai miatt itt épített várak, erődök, hidak és emléktáblák is. Noha egy délvidéki utazás legtávolabbi pontjaira kell ellátogatnunk, mindenképpen látnunk kell Galambóc várát, a Kazán-szorost vagy Traianus tábláját.

Galambóc vára helyén egykor Columbaria római erőd állt. A várat a szerbek építették, 1334-ben Károly Róbert hódította meg hadjárata során. 1387-ben Lázár szerb fejedelem ostromolta. A török először 1391-ben

Háromtorony

foglalta el, de ekkor még Perényi Péter visszafoglalta. 1427-ben szerződéssel szerezte meg Zsigmond király, de annak szerb kapitánya a töröknek adta át 12.000 aranyért. 1428-ban Zsigmond ostrom alá vette, de a szultán serege felszabadította, és a király is alig menekült meg. 1481-ben Kinizsi Pál foglalta el, de nemsokára megint török kézre került. 1688-ban Nándorfehérvár esete után török őrsege feladta. Festői romjai a Duna partján állnak, Galambóc mellett. Az alaposan megrongá-

A Nagy-Kazán-szoros

lódott épület felújítását az idén kezdték meg az Európai Unió finanszírozásában. Az egyik legfontosabb cél, hogy végre ne az ódon épületen keresztül haladjon a forgalom, hanem kiépüljön a várat megkerülő út.

Donji Milanovac településtől mintegy 2-3 kilométer távolságra a román part közelében a Duna vizéből emelkedik ki a **Háromtorony** maradványa. A Duna vízállásától függően a várrom két vagy három tornyát láthatjuk. A vár építése minden bizonnyal Zsigmond király idejére tehető. Ugyanúgy, mint a többi al-dunai erőd és vár, ez is fontos szerepet töltött be a magyar határvédelem szempontjából. Sajnos a Duna vizének felduzzasztása miatt a várrom állapota napról napra romlik, így ennek a csodás építménynek is megpecsételődött a sorsa.

A **Vaskapu-szoros** (románul Porțile de Fier, szerbül: Đerdapska klisura) egy folyami szurdokvölgy a Dunán, a Déli-Kárpátok és a Szerb-érchegység között, Szerbia és Románia határán. A Vaskapu a miocén és pliocén

időszakokban létezett Pannon-tenger megszűnésével párhuzamosan jött létre. A szoros tulajdonképpen egy több szakaszból álló, összesen 134 kilométer hosszú rendszer (Galambóci-szurdok, Gospodin Vir szurdoka, Nagy és Kis Kazán-szoros, Sip-szurdok). Elnevezése a legtöbb hajózó nép nyelvén is Vaskapu jelentésű. Az ókortól, azaz a nagy népmozgások és a folyami hajózás megindulásától kezdve természetes határként működött a Kárpát-medence és a Balkán északi része között. A hajózás megkönnyítésére Tiberius római császár i. sz. 33-34 során a szoros jobb partján egy 210 méter hosszú utat építtetett, ennek segítségével lehetett biztosítani a hajók állati erővel történő vontatását a zúgókon keresztül. A római építmények elpusztulása után a középkorban a hajózás gyakorlatilag alig működött. A hajózás biztonságossá tételének, az Al-Duna szabályozásának gondolatát Széchenyi István vetette fel, s a terveket Vásárhelyi Pállal készítette el. A munkálatokat már 1834-ben elkezdték, de egy év múlva abbahagyták, és csak 1856-ban nyílt lehetőség a folytatásra. A szabályozott szakaszt 1896-ban adták át. Mára állandó vízi út vezet át itt az Északi-tengertől a Fekete-tengerig, a Rajna-Majna-Duna-csatorna révén.

A Vaskapu-szoros alatti szakaszon két vízerőmű működik: a Vaskapu I. 1964 és 1972 között, a Vaskapu II. 1977 és 1984 között épült.

Foto: Panoramio

Galambóc

Tudod-e?

Milyen felszínforma a szurdok? A szurdok mélyen bevágódó, meredek oldalú völgy. Mészköhegységekben használatos neve a **cluse**, száraz éghajlatú vidékeken, törmelékes vagy vulkáni-üledékes közetekben kialakuló fajtája a **kanyon**.

Berakós rejtvény

– Mondd, Peti, tudod, mit főz ma a nővéred?

– Persze hogy tudom.

– Mit?

– ...

A válasz a rejtvényben, de előbb rakd be a rejtvény-rácsba a szavakat, betűcsoportokat.

Kétbetűsek: ÁÜ, KA, LI, MA, NN, OÁ, RA, TE.

Hárombetűsek: ÁGI, DIE, ÉÍV, IDA, IME, TIM, TON, ZEL.

Négybetűsek: GÜLL, LAND, NEON, ONOD, SZÁZ, UGRO.

Ötbetűsek: ADAGI, SZITA.

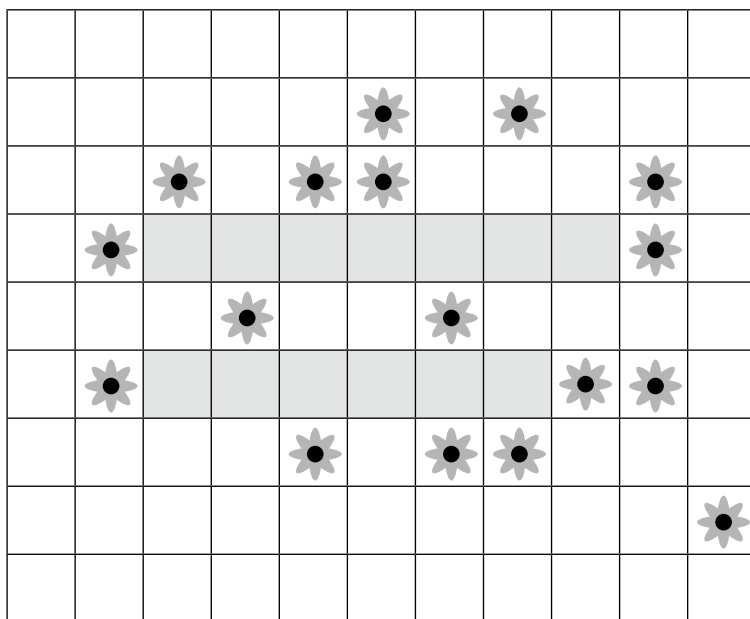
Hatbetűsek: BEFONO, SÁRÁDI.

Hétbetűs: ELMODOM.

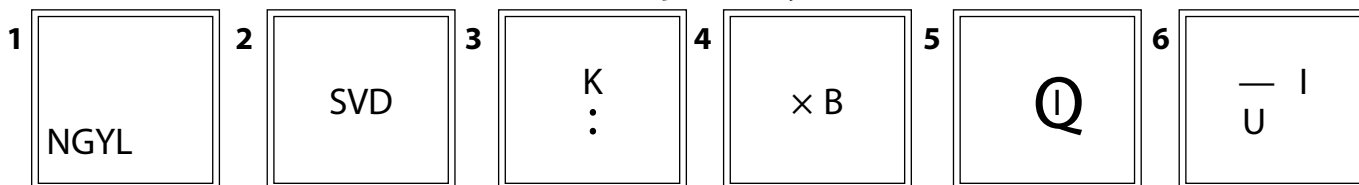
Kilencbetűs: MARADANDÓ.

Tízbetűs: DÍNOMDÁNOM.

Tizenegy betűsek: MIKULÁS-ESTE, ÓVODAI ÜNNEP.

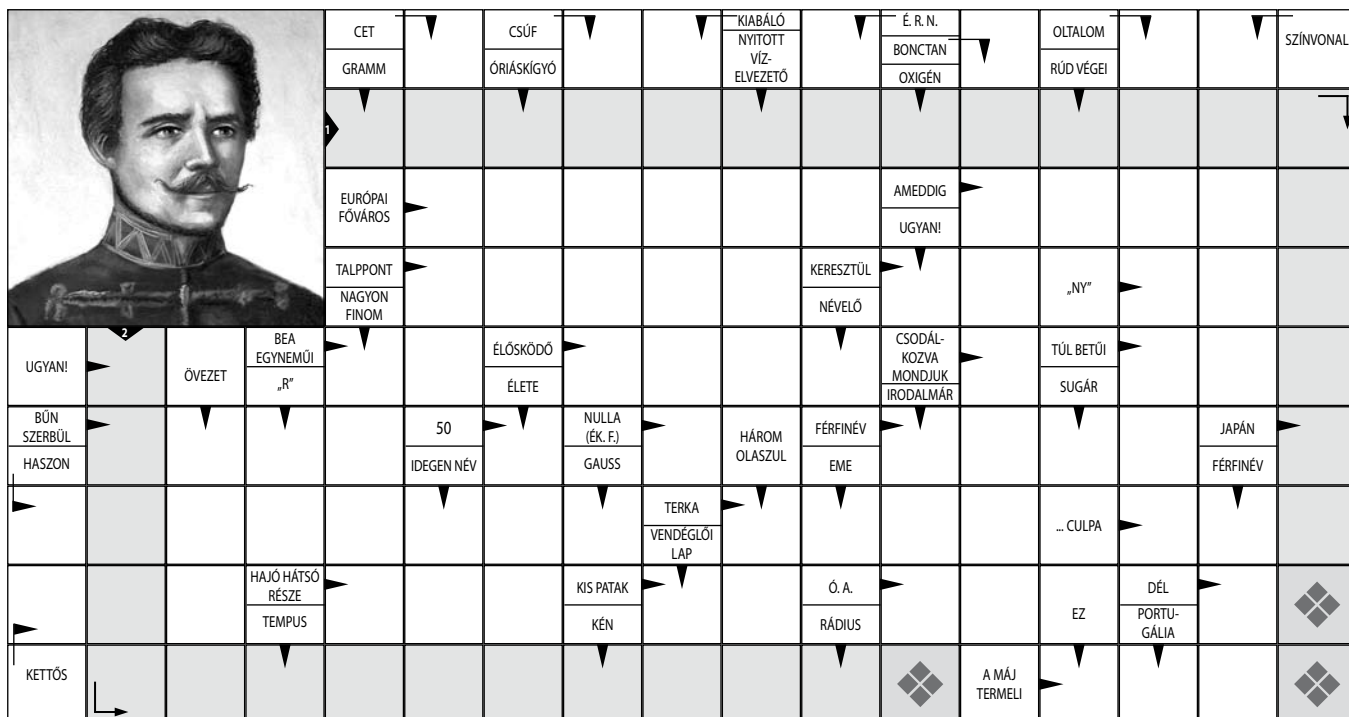

Betűrejtvények

Skandináv rejtvény (33.)

Rejtvényünkben az 1848/49-es szabadságharc székely hősének nevét, mesterségét és remekművét rejtettük el.

A 32. szám skandináv rejtvényének megfejtése: MOZART, FIGARÓ HÁZASSÁGA, A VARÁZSFUVOLA, REKVIEM

Szóbetoldó

		SZ				G		
	C	S				G	E	
K	É	S				J	Á	R
E	L	S				É	R	T
	I	D				É	R	
	Z					J		

Csak egyetlen szót kell találnod, amely minden sorba beilleszthető. Értelmes szavaknak kell kialakulniuk.

Egy kicsit ravasz

59	64	3	2	81	70
2	19	80	37	6	45
40	5	12	69	37	8
18		56	40	2	39
67	38	49	1	50	2
3	20	7	58	49	16

A számok belső logikáját kell megtalálnod, s már meg is van a keresett szám.

Lóugrásban

ZZ	T	G	I	V
I	K	K	A	L
E	E	Ó	É	A
S	D	E	É	R
K	L	T	D	D

Az ábrában Radnóti Miklós Himnusz a békéről című versének utolsó sora található. A lóugrás szabályai szerint fejtsd!

TARKA OLDAL

Kicsi sarok

Csak logikusan

15	7	5	37	2	14	23	9
11		21		8			

A hármas számcsoportokban levő számok egy bizonyos logikai elgondolást követnek. Ha ezt felismered, írd be a kereset számot az üres négyzetbe!

Játék a betűkkel

C	E	G	N	Ő	S						
A	A	C	R	S	V						
I	N	Ó	R	S	Z						
A	É	S	T	T	Z						
A	G	M	R	U	Y						
A	A	L	M	S	Z						

A bal oldali sorok betűiből alkoss értelmes szavakat. Az átlóban egy téli lábbeli nevének kell kialakulnia!

Szókihúzó

H	V	I	O	L	A	N
R	Ó	ZS	A	Y	Á	N
N	E	V	L	P	I	F
E	L	O	I	M	E	J
C	B	L	Z	R	S	Á
I	U	Á	R	V	Á	Á
T	J	C	S	K	A	G

HÓVIRÁG
IBOLYA

JÁZMIN
RÓZSA

TULIPÁN
VIOLA

Húzd ki a betűrengetegből a fenti hat virágnevet, ha összeolvasod a megmaradt betűket, még két virágnév kerül elő.

Az eSportok, azaz versenyszerűen üzött videojátékok évről évre népszerűbbek, már az olyan nagy tévécsatornák is felfedezték maguknak, mint a BBC vagy az ESPN. Pár éve még nehéz volt elképzelni, hogy hatalmas stadionokból közvetítik, ahogyan profi játékosok csapatai küzdenek meg egymással, most viszont már erre is van példa.

Mindezt headsettől a fejükön, miközben füstöl a kezük alatt a billentyűzet, és lányok-fiúk ezrei kiabálnak nekik. Bár játékokat jó ideje üznek versenyszerűen, az eSportok az utóbbi években érték el azt, hogy közönségük már a hagyományos sporteseményekével vetekszik.

A hardvergyártókon túl a támogatók között vannak a Nissan, a Nike, a McDonald's vagy a Coca-Cola, ezek a cégek ugyanis valószínűleg üzletet látnak a játékban, mely sokak szerint azért mégsem nevezhető sportnak.

Nem ritka eset, hogy egy eSport-közvetítésre már többen kíváncsiak, mint egy hagyományos sporteseményre. A **League of Legends** nevű játék tavalyi bajnokságát például többen nézték meg az interneten, mint az NBA-döntőt. A versenyek helyszínéül szolgáló stadionok ugyanúgy teljesen megtelnek, mint a legnagyobb focimérkőzéseken. Sőt, az orosz **Virtus.pro** nevű eSport-csapat tervei közt szerepel eSport-aréna építése is, ezt egy nemrég kapott 100 millió dolláros befektetésből finanszíroznák. Dél-Koreában az eSport nemzeti sportnak számít, és államilag támogatják, csakúgy, mint Kínában.

Az eSport követői már bőven vannak annyian, ahányan a hagyományos sportok rajongói, és könnyen túlnőhetik például a jég-hoki népszerűségét.

A világ egyik legnagyobb műsorszolgáltatójának számító angol BBC az idén belecsapott a lecsóba: az október 15-e és 19-e között

Mi az az eSport?

Amikor füstöl a kezünk alatt a billentyű

A League of Legends a világ legjátszottabb internetes játéka

rendezett League of Legends-világbajnokságot egyenesen a londoni Wembley Arénából közvetítette. A BBC élő közvetítésben adta le a négynapos összecsapást, akár egy valódi sporteseményt: kommentárral, szöveggel és élő bejelentkezéssel. Ugyanilyen jelentős lépésnek számított, amikor az idén a spanyol ESPN2 közvetítette a **DOTA 2**-bajnokságot, a The Internationalt.

A profi játékosokért úgy rajong a közönség, mint mások például a legnagyobb focistákért. Az eSport-csapatok körül kialakultak szurkolói táborok, az idők során pedig a közösség kitermelte magának a saját sztárjait. Mindez érthe-

tetlen a laikus vagy videojátékokat ellenzők számára, és még nehezebb elfogadni, hogy ez bizony valódi sport: valódi versenyekkel, szponzorokkal, hatalmas közönséggel és rengeteg felkészüléssel.

Az esportolók sokszor napi 8–12 órát gyakorolnak a csapatukkal a kimondottan erre a célra berendezett közös házakban, és szigorú napirendhez kell tartaniuk magukat a szezonok előtt, akárcsak a valódi élsportolóknak. Bár sokak szerint maga a Kánaán lehet egész nap játszani, a felkészülés olyan életvitellel jár, amelyet csak pár évig bírnak a legjobbak, és hamar elhagyják a pályát. Az esportolókat a sakkozókhoz hasonlóan jelentős mentális terhelés éri. Olyan készségeket kell fejleszteniük, mint a gyorsaság, a szem-kéz-koordináció, és a döntések gyors meghozatala, mindezt csapatban, összedolgozva.

Az olyan versenyszerűen üzött stratégiai játékok esetén pedig, mint a **Starcraft II**, még komolyabb taktikai érzék és matematikai gondolkodás is kell. Néhány egyetemi szakember kifejezetten ezen játék segítségével kutatja az agyműködést, miközben összetett feladatok megoldását tanulmányozzák.

Valószínűleg még jó pár év kell ahhoz, hogy itthon is elfogadottá és nem utolsósorban támogatottá váljon az eSport, és nemcsak a lehetőségek, de megítélése miatt is. Mindezenre elkezdődött valami: a 2013-ban alakult esportmilla az első olyan közösség, amely alulról szerveződve, valódi játékosok által próbálja népszerűsíteni a versenyszerű játékokat.

Az idén márciusban megrendezték Magyarországon az első eSport-fesztet is, amely az első nagyszabású, kifejezetten eSportokkal foglalkozó rendezvény volt. Itt természetesen a DOTA 2, a League of Legends, **CS:GO** és a **Hearthstone** játékokról szólt minden. (origo.hu)

Több mint kétszázmillióan

A számok magukért beszélnek: 2014-ben már 205 millióan nézték különféle eSport-játékok közvetítését, a közönség pedig évente átlagban 20 százalékkal növekszik. Ha nemzetet alapítanának, az eSport-nézőké lehetne a világ ötödik legnépesebb országa, Japánt és Oroszországot is megelőzve.

Egyre hidegebb az idő, nemsokára a tél is itt lesz, amikor az itt telelő madárcák segítségre szorulnak. Jó, ha idejében felkészülsz, és már most hozzáfogsz a madáretető készítéséhez. Ez a madáretető nagyon egyszerűen készül, és a kis állatkák hálásak lesznek érte.

Szükséges hozzá:

- tejesdoboz
- akril festék
- ragasztó

Madáretető tejesdobozból

- olló
- fakéreg vagy pálcika a tetőre
- bogyók, botok a díszítéshez

A tejesdobozt óvatosan bontsd ki, hogy a tej kiöntése után szépen vissza lehessen ragasztani! Vágd ki az ajtót, majd ferdé le az etetőt! Először érdemes fehér fedőfestékkel átmenni rajta, akkor talán egy réteg színes is elegendő. Ha nem használsz ilyet, akkor talán háromszor is át kell kenned, hogy nagyjából eltűnjenek a feliratok.

Miután színes lett a házikó, felragaszthatod a tetőre a pálcikákat, vagy a fakérget. A pálcikákat ferdé be barnára! Egy vékony ecsettel fess rá abkakokat és növényeket, majd ragassz rá bogyókat! A végén alulra is kerüljön egy pálcika, vagy bot, amelyre a madár leszállhat. Természetesen másképp is díszítheted a házikót, de ügyelj arra, hogy a kismadaraknak legyen hova leszállni.

Végül nem marad más dolgod, mint megtölteni az etetőt magvakkal, és elhelyezni a kertben.

Íme egy válogatás a legfurább amerikai törvényekből. A legtöbbjük ma már nehéz nevetés nélkül olvasni. Hihetetlen, hogy ezeket valamikor teljesen komolyan gondolták.

Kalifornia:

Egérfogót vadászengedély nélkül kirakni tilos.

Illinois:

Darazsaknak tilos a városokban röpködni. Northbrookban a kutyák nem ugathatnak egyszerre 15 percnél tovább.

Észak-Karolina:

Tilos a macskák és kutyák közötti csetepaté.

Dél-Karolina:

A lovakat csak hosszú nadrágban lehet az utcára vinni.

Lasszóval halat fogni tilos!

Tennessee:

Lasszóval tilos halat fogni.

Memphisben tilos a békáknak este 11 óra után kuruttyolni.

Washington:

Aranyhalat csak akkor szállíthatunk a városi buszon, ha az állat csöndben marad.

Alaska:

Az eszkimó kutyák ki vannak tiltva az iskolából.

Lovakkal tilos az utcán megállni.

New York:

Brooklynban tilos egy kutyát arra kényszeríteni, hogy a fürdőkádban aludjon.

Connecticut:

Hartford városában illegális a kutyák oktatása.

Ohio:

Paldingban a rendőr megharaphatja a kutyát, ha nem tudja máshogy lecsendesíteni.

Oklahoma:

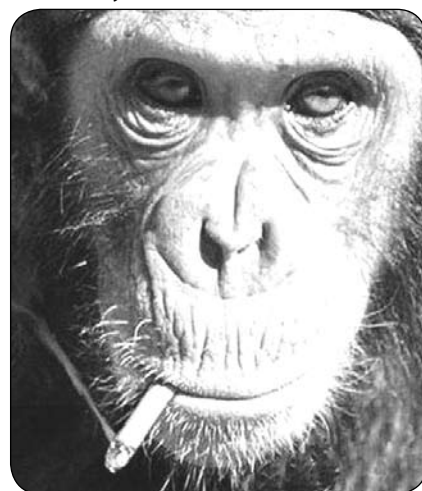
Az állam egyes részein büntethető az, aki csúnya grimaszokat vág a kutyájának.

A kutyák háromfős, vagy annál nagyobb csoportba csak a polgármester aláírásával ellátott engedély birtokában gyűlhetnek.

Kentucky:

A Fort Thomasban élő kutyáknak tilos autót molesztálniuk.

New Jersey:

Az állatkertben tilos az állatoknak whiskyt és cigarettát kínálni.

Buta kutya

- Két diák egymás között:
- Aztán nem buta ez a kutya?
 - Ez? Ez majdnem annyit tud, mint én...
 - Pedig milyen okosnak látszik!

Szörnyű nap

- Mi újság az iskolában?
- Szörnyű napunk volt.
- Mi történt?
- Ne is kérdezd – sóhajt Pistike –, rövid zárlatot kapott a komputerünk, és egész nap saját magunknak kellett gondolkodnunk.

Mi az?

- Marcika a tanító néni faggatja:
- Mi az: 8 lába van, zöld szeme, sárga teste?
 - Nem tudom kisfiam.
 - Én sem, de épp ott mászik a tanító néni fején!

Majd ha...

- Zolika fölszáll a távolsági buszra, de jegyet nem kér. A sofőr megállítja:
- Fiacksám, hány éves vagy?
 - Még csak öt.
 - És mikor leszel hat?
 - Majd, ha leszállok a buszról.

Bacilusok

- Kisfiam, ne igyál a pocsolóából, mert tele van bacilusokkal!
- A gyermek boldog arccal az anyjának:
- Már nincs, mert átmentem rajtuk a rollemmal!

Nyuszika a boltban

- Ecetet kérek!
- Sajnos nyuszika, mi nem tartunk ecetet, ez egy festékbolt.
- Mondom, ecetet kérek!
- Nyuszika ez egy festékbolt!
- Jó, akkor mondom másképp: kérek egy pamacot!

Csábítás

- Két kutyus megáll a cukrászda előtt, néznek befelé, és csorgatják a nyálukat. Egyszer csak megkérdezi az egyik:
- Na, Buksi bejössz velem?
 - Hogy gondold ezt, Dundi? Ki van írva, hogy kutyáknak belépni tilos.
 - Ne aggódj! Szerinted sejti valaki, hogy mi tudunk olvasni?

Irodalom

- Mórickaéneknek irodalomórájuk van. A tanár Móríckát kérdezi:
- No, Móricka, mi az elégia?
 - Elég-ia... elég-ia... meggyújtott számár!

Melyik a...?

- Melyik a legsárgább madár? – kérdezi egy gyerek Móríckától.
- Ő... nem tudom... a citromhéja.

Jelszó

- Egy apa meséli:
- A gyerekeim imádnak a Neten szörfözni. Tegnap néztem, hogy milyen jelszót írtak be: „BatmanSupermanRobinJoker”. Kérdeztem tőlük, hogy miért ilyen hosszút választottak. Erre azt felelték: legalább négy karakternek kellett lennie.

Állatkert

- Az állatkertben a tigris ketrece előtt áll egy apuka a kisfiával, és azt magyarázza a gyerekeknek, hogy milyen erős és kegyetlen állat a tigris. A kisfiú komoly arckifejezéssel hallgatja, majd megszólal:
- Apa, és ha a tigris kitörne a ketrecéből és felfalna téged...?
 - Igen, kisfiam?
 - Akkor melyik busszal menjek haza?

Pingvinek

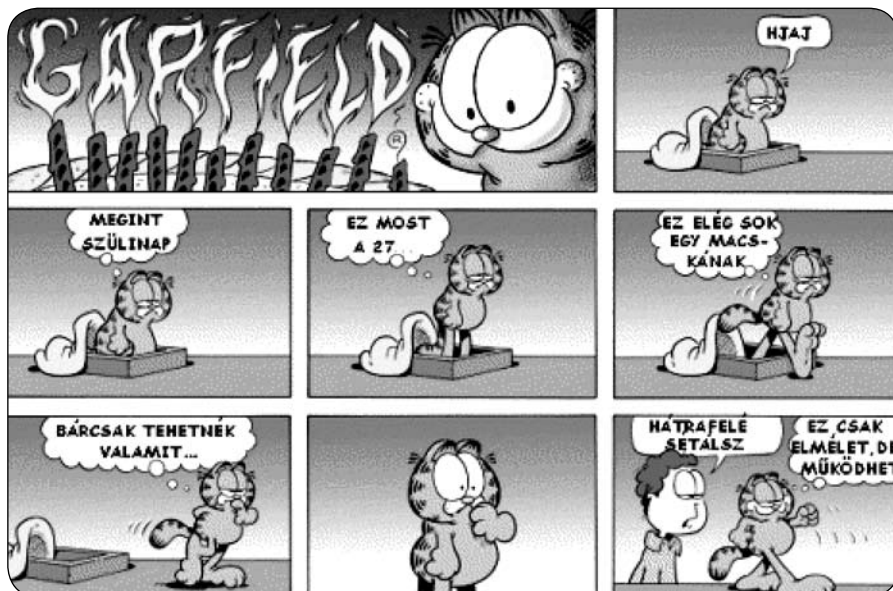
- Bemegy a pingvin a kocsmába és megkérdi a pultost:
- Nem láttad a bátyámat?
 - Mire a pultos:
 - Hogy néz ki?
 - A pingvin merőn ránéz:
 - Szerinted?

Csintalan

- A ház előtt kisfiú ágaskodik. Nem éri el a csengőt. Arra jön egy szerzetes, jóságosan segít neki, és megnyomja a csengőt.
- Köszönöm, pap bácsi, de most aztán szaladjunk!

Úgy kell neki

- A létra mellett fekszik egy fickó, egy gyerek meg mellette áll és röhög. Arra megy egy néni.
- Nem szégyelled magad, szegény ember leesett a létráról, eszméletlen, te meg nevetesz rajta?
 - Úgy kell neki, meg akart verni.
 - Miért? Mit mondott?
 - Azt, hogy „Ne rázd a létrát, mert megverlek!”

Mesehallgatás

Anyuka vesz egy meselemezt a kisfiának karácsonyra. Odaadja neki, hogy hallgassa, de neki el kell mennie a boltba. Pár perc múlva visszatér, és látja, hogy a kisgyerek veri a fejét a falba és a földhöz saját magát, tépi a haját és ordibál:

– Akarom, akarom!

Anyja nem érti, mi történt, közelebb megy a lemezejátszóhoz és hallja:

– Gyerekek, akarjátok hallani Hófehérke és a 7 törpe meséjét?... tikk... Gyerekek, akarjátok hallani Hófehérke és a 7 törpe meséjét?... tikk... Gyerekek...

Csavargó

Pistike az út szélén ül és nagyon sír. Oda megy hozzá egy férfi:

– Mondd csak kisfiam, miért keseregsz itt?

– Hát egész nap csavarogtam, nem akartam iskolába menni. Most meg kiderült, hogy vasárnap van.

Ki írta?

– Ki írta a Toldit?

– Tanár úr, kérem, nem én írtam.

– Na megállj, te haszontalan, holnap küldd be apádat!

Másnap jön a papa:

– Kérem, az ön fia egy szemtelen, pimasz, csavargó. Azt kérdeztem tőle, ki írta a Toldit, és ő azt felelte, hogy nem ő írta.

– Nézze, tanár úr, az én fiam csintalan, rossz gyerek, de hazudni nem szokott. Ha azt mondta, hogy nem ő írta, a Toldit, akkor mérget vehet rá, hogy nem ő írta.

Móricka aranyhala

Móricka lyukat ás a hátsó kertben. A kíváncsi szomszéd néni átszól a kerítésen:

– Minek ásd azt a lyukat, Móricka?

– Megdöglött az aranyhalam, azt temetem el.

– No de annak nem kéne ekkora lyuk!

– mondja a néni.

– Dehogynem kell! – feleli Móricka. – Hiszen ott van a maga macskájának a gyomrában.

Kedves fiam! Remélem jól vagy. Mi anyáddal megvagyunk. Örölnénk, ha kikapcsolnád a géped és lejönnél vacsorázni.

Sakk I.

– Három elefánt sakkozik egy fán... mi ebben a lehetetlen?

– Hárman nem lehet sakkozni!

Sakk II.

– Te, Gazsi, honnan van ez a ló, amilyet vezetsz?

– Sakkon nyertem!

– Sakkon?

– A Lajos ütötte a parasztot, én meg léptem a lóval.

Jósnőnél

A rendőr elmegy a jósnőhöz, aki jósolni kezd:

– Vészes jövőt látok... Pénteken este ki fogják rabolni a házát...

Mire a rendőr:

– A fenébe, én meg pont akkor leszek színházban a feleségemmel...

Gyerekszáj

Négyéves kislány a hasonló korban lévő fiú játszópajtásának:

– Te tudtad, hogy a lányok okosabbak, mint a fiúk?

– Nem!

– Na látod, erről beszélek.

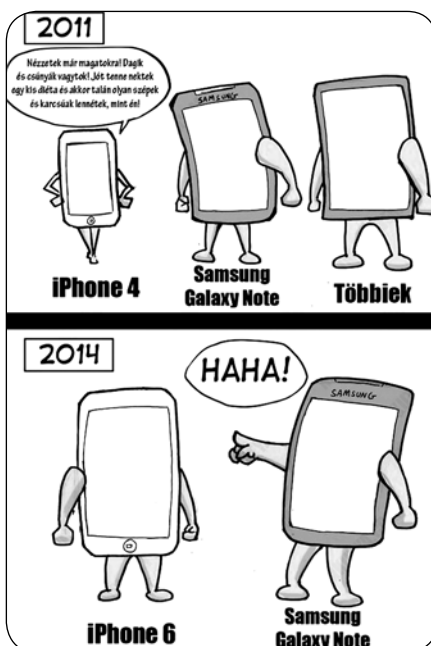
Zsiráf

– Anyu! A zsiráfnek miért van olyan hosszú nyaka?

– Azért, hogy elérje a fák koronáját.

– És miért van a fának olyan hosszú törzse?

– Hogy ne kelljen a zsiráfnek lehajolnia, ha falevelet akar enni.

Idomított kutya

– Kiválóan idomított kutyám van – dicsekszik a házigazda a vendégeknek. – Ha adok neki kétszáz dinárt, cigarettát hoz érte.

– Ezt nem hiszem! Éppen egy félórája adtam neki ötszázat, és most se cigaretta, se kutya!

– Csakhogy én azt mondtam magának, hogy cigarettára kétszáz dinárt adok neki. Ha ötszázat kap, akkor moziba megy.

Három kismalac

A tanító néni éppen a három kismalac történetét meséli a gyerekeknek:

„Egyszer volt, hol nem volt, volt egyszer 3 kismalac. A kismalacok házat akartak építeni, de nem volt elég téglájuk. Elhatározták, hogy kérnek téglát az ember barátjuktól. Az első kismalac el is ment hát az emberhez, s amikor odaért, azt kérdezte:

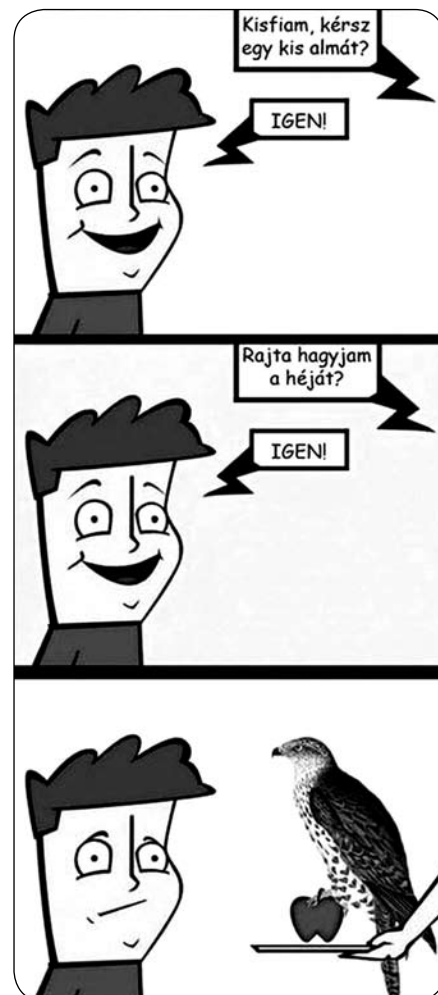
– Szia, házat szeretnénk építeni. Tudnál nekünk téglát adni?

A tanárú itt megáll és a gyerekeket kérdi:

– Mit gondoltok, mit mondott erre az ember?

Móricka jelentkezik:

– Nézd már! Egy beszélő malac!

A helyes válasszal könyvet nyerhetsz

Kezdjük azonnal a 31. számunkban (október 22.) feltett kérdésre vonatkozó helyes válasszal: a fotón egy kis krokodil feje látható. Az alligátor és a krokodil közötti talán legszembeötlőbb különbség abban van, hogy a krokodil fogai kilátszanak még akkor is, ha becsukta a száját, az alligátoré viszont nem. Az alligátor egyébként is inkább az édesvízi élőhelyeket részesíti előnyben, a krokodil azonban szívesebben él sós vízben. Az alligátorok színe sötétebb, mint a krokodiloké, és a pófajuk is szélesebb, U alakú, a krokodiloké pedig keskeny, szinte V alakot formáz. A helyes választ beküldők közül a szerencse az **kishegyesi Kanyó Natáliára**, az Ady Endre Kísérleti Általános Iskola tanulója mosolygott. Könyvjutalmát december elején postázzuk.

Újabb kérdésünk sem okozhat különösebb fejtörést. Papucs, méghozzá szegedi papucs látható a felvételen, s ehhez kötődik újabb nyereménykérdésünk. A hungarikumnak, vagyis sajátos magyar terméknek számító, virágmintás piros papucs világhírnévre tett szert. Ma már alig-alig hordják, legfeljebb lakodalmakban a menyecskek lábán bukkan fel, vagy nagymamák őrzik kedves emlékként. Kérdésünk a következő: Mi a fő jellegzetessége a papucsoknak, ami szemmel látható ugyan, mégsem figyelnek fel rá sokan? Segítségükre lehet, hogy a Jó Pajtás elmúlt tanévi, azaz a 2015. évi 1. számunkban írtunk erről. A megfejtők közül egy valaki ismét könyvjutalomban részesül. Ha tudjátok a helyes választ, küldjétek be mielőbb a címünkkel! **Jelentkezéseket november 10-éig fogadjuk levélcímünkön: Jó Pajtás, Vojvode Mišića 1., 21.000 Novi Sad vagy a jopajtas.szerk@magyarszo.com e-mail címen.** A beküldők figyelmét felhívjuk arra, hogy nevük mellett tüntessék fel osztályuk, iskolájuk, lakhelyük nevét és címét. Köszönjük!

Világsakkfesztivál Vajdaságban is

A Sakktevékenység elnevezésű rendezvényre nyolc vajdasági település csapata: Szabadka, Palics, Csantavér, Zentagunaras, Törökfalva, Kevi, Zenta, Orom bátorkodott jelentkezni, és nyolc ismert közéleti személy működött közre. Az októberi rendezvény helyszíne a palicsi Miroslav Antić iskola volt, s ez volt a világ első sakkakadályversenye, amelyet **Rózsa Zsombor** ötlete nyomán, **Polgár Judit** által megszervezték a Világsakkfesztivál kereteiben. Ám a vetélkedő nemcsak Palicson, hanem egyidejűleg 4 kontinensen, 7 országban és 10 világvárosban zajlott. A palicsi versenyt Csantavér csapata nyerte, a házigazdák a hetedik helyet szerezték meg.

Aki többet szeretne megtudni a rendkívüli eseményről, keresse fel az interneten a www.globalchessfestival.com címet. A rendezvény célja megmutatni a sakk legkülönbözőbb arcait a sport, az oktatás, a kultúra, a tudomány és a szórakoztatás szemszögéből. El kell még mondani, hogy a szervező Aragoniai Beatrix Sakk Klub és a Magyar Nemzeti Tanács támogatásával **B. Varga Zsófia**, a palicsi iskola tanulója és kísérő tanára jelen lehetett a Világsakkfesztivál budapesti helyszínén.

Okos lány

A palicsi Miroslav Antić iskola első tanulója: Bleszity Hajnalka eredményesen szerepelt a SMILE Szabadkai Nagycsaládos Egyesület által megszervezett III. Népmesemondó Versenyen. Az Okos lány című népmese elmondásáért dicséretben részesült – írja Kis Suzana.

CIP – Katalógizacija
u publikaciji
Biblioteka
Matice srpske,
Novi Sad

82+79(02.053.2)
ISSN 0350-9141
COBISS.SR-ID
16225794

Vajdaság
Autonóm Tartomány
kormány

A Jó Pajtás megjelenését támogatja

BETHLEN GÁBOR
Alap

Szekeres László
Alapítvány

68 éves a Jó

■ Megjelenik a tanévben minden csütörtökön ■ Első szám: 1947. január 1. ■ Alapító (laptulajdonos): Magyar Nemzeti Tanács ■ Kiadja a Magyar Szó Lapkiadó és Nyomdaipari Kft., 21000 Novi Sad, Vojvode Mišića 1., Szerbia ■ A Kft. igazgatója: **Ókresz Rozália** ■ A Magyar Szó napilap főszerkesztője: **Varjú Márta** ■ A Jó Pajtás hetilap és a Mézeskalács havilap felelős szerkesztője: **Nagy Magdolna** ■ Tördelés és grafikai szerkesztés: **Buzás Mihály** ■ Lektor: **Viktor Rajnai Anita** ■ Állandó külmunkatársak: **Bence Erika, Bori Mária, Botza Gyarmati Krisztina, Farkas Ilona, Gyarmati Balázs, Kis Laura, Koncz Erzsébet, Lukács Melinda** ■ Telefon: +381/21/ 475-400-8 (csak telefon) ■ Kéziratokat és képeket nem őrzünk meg és nem küldünk vissza ■ Terjeszt a Magyar Szó Lapkiadó Kft. terjesztőosztálya, telefon/fax: 021/557-304, e-mail: (csak lapterjesztési ügyekben) plasman@magyarszo.com ■ Dinárfolyószámla: 160-920019-57 Banka Intesa Novi Sad (feltüntetni: Jó Pajtás előfizetésre!) ■ Előfizetés egy évre (kb. 38-42 szám) 2000 dinár (csak belföldi kézbesítéssel) ■ Előfizetés egy évre (külföldre): a postaköltség változásának függvényében (érdeklődni e-mailben) ■ Készül a Magyar Szó Kft. FORUM Nyomdájában, Újvidéken ■ A nyomtatásért felel: **Berta Zoltán** igazgató ■ Jó Pajtás az interneten: <http://www.tippnet.rs/jopajtas> ■ jopajtas.szerk@magyarszo.com